

INHOUD	1
VOORWOORD	2
NORMENCOMMISSIE	3
DOEL VAN DE NORMEN	4
0.1 Praktische aanwijzingen.....	5
0.2 Voorbeeld van een opstelling NIEUWE EXERCITIE flankcolonne.....	7
0.3 Voorbeeld van een opstelling NIEUWE EXERCITIE met minder dan 16 ingedeelde manschappen.....	8
WEDSTRIJDEN TE BEOORDELEN TIJDENS DE OPTOCHT	
1.1 BESTE HOUDING.....	9
1.2 MOOISTE GEHEEL.....	12
1.3 BESTE DEFILÉ.....	14
1.4 BESTE COMMANDANT.....	18
1.5 MOOISTE KLEDING.....	20
1.6 BESTE VAANDELDRAGER.....	21
1.7 MOOISTE BORDJESDRAGER.....	23
1.8 BESTE STANDAARDRUITER.....	24
WEDSTRIJDEN TE BEOORDELEN OP HET FEESTTERREIN	
2.1 MOOISTE KONING.....	25
2.2 MOOISTE KONINGIN.....	27
2.3 MOOISTE KONINGSPAAR.....	28
2.4 MOOISTE KEIZER.....	29
2.5 MOOISTE KEIZERIN.....	31
2.6 MOOISTE KEIZERSPAAR.....	32
2.7 MOOIST GEKLEDE GENERAAL.....	33
2.8 MODELSTE GENERAAL.....	35
3.1 BESTE BIELEMANGROEP.....	37
3.2 BESTE SAPPEURGROEP.....	39
3.3 BESTE MARKETENTSTERGROEP.....	40
3.4 BESTE SOETELAARSTERGROEP.....	41
3.5 BESTE HOSPITAALSOLDAAT.....	42
MUZIEKWEDSTRIJDEN	
4.1 REGLEMENT voor MARSWEDSTRIJDEN MUZIEKKORPS.....	43
4.2 REGLEMENT voor SOLISTEN MUZIEKKORPS.....	47
VENDELZWAAIEN	
5.1 VENDELEISEN.....	50
5.2 VENDELEN.....	51
5.3 VERKLARING RUBRIEKEN.....	53
EXERCITIE	
6.1 EXERCITIEPROGRAMMA NIEUWE EXERCITIE SERIE A EN B.....	56
AFBEELDINGEN	
7.1 SABELONDERDELEN.....	57
7.2 VERRICHTINGEN MET DE SABEL (NIEUWE EXERCITIE).....	58
7.3 DEFILÉ, STOKBEWEGINGEN TAMBOUR-MAÎTRE	61
AANTEKENINGEN	64

VOORWOORD

OUD-LIMBURGSE SCHUTTERS-FEDERATIE WEDSTRIJD NORMEN VOOR OPTOCHT EN OVERIGE WEDSTRIJDEN VOOR NIEUWE EXERCITIE OP HET FEESTTERREIN TIJDENS HET O.L.S. FEEST

NIEUWE EXERCITIE 1° DRUK Revisie 0

In deze uitgave zijn alle elementen die betrekking hebben op de Nieuwe exercitie samengevoegd.

Deze uitgave is geen wijziging of aanpassing van de Wedstrijdnormen VIERDE DRUK Revisie 2.

Deze uitgave is tot stand gekomen op verzoek van de Algemene Ledenvergadering van oktober 2004.

Deze uitgave wordt integraal op de website geplaatst.

September 2007

Jo Beeren
Voorzitter Normencommissie

Vragen over de normen kunnen, schriftelijk of per e-mail, worden gesteld aan het:

Secretariaat van de Normencommissie

Dhr. Hub Kremers
Debijelaan 2
6006 NN Weert
jhbkmers@icm-bv.nl

Voorstellen tot wijziging van de normen dienen schriftelijk of per e-mail te worden ingediend bij het:

Secretariaat van de OLS

Dhr. Jac van de Vorst
Margrietstraat 3
6077 AV St. Odiliënberg
olsfederatie@hetnet.nl

Eerste druk Revisie 0	2007 (OLS-Bestuur)
Eerste druk Revisie 1	1 januari 2009 (OLS Bestuur) (Wijziging Hoofdstuk 4.1 en 4.2 ALV 11 oktober 2008)
Eerste druk Revisie 2	1 mei 2009 (OLS Bestuur) (Wijziging type fout Hoofdstuk 3.3, art. 2 en 7; 3.4, art. 2 en 7; Hoofdstuk 4.1 art. 12 en 4.2 art.11)
Eerste druk Revisie 3	1 mei 2010 (OLS Bestuur) (Toevoeging opstelling kleine schutterijen in Oude-, Nieuwe Exerctie en samenstelling Normencommissie)

NORMENCOMMISSIE

Samenstelling normencommissie per 1 januari 2010

Voorzitter: Th. Looymans theooymans@home.nl

Secretaris: J. H. B. Kremers jhbkremers@icm-bv.nl

Leden:

**Eendracht
R.K. Z-L Schuttersbond
Sint Gerardus
Maas en Kempen
EMM
Berg en Dal
M.L.S.B. Roermond
Juliana
De Maasvallei
Deskundige Nieuwe Exerctie**

**JF. Van Hal
J.K.H. Duckers
L.C.H. Hazen
Vacature
P. Strijbos
W. Pelzer
M. Joris
W. Peulen
H. van Lierop
A.H.M. Stemkens**

DOEL VAN DE NORMEN

Wedstrijdnormen Nieuwe Exercitie voor het O.L.S. - feest (en eventueel de Bondsfeesten).

Het doel van de normen is, de voorwaarden te scheppen voor een zo reëel en objectief mogelijke beoordeling van de verenigingen en de individuele deelnemers aan de zogenaamde overige wedstrijden tijdens het OLS - feest en eventueel de Bondsfeesten.

Het doel is daarom tweeledig:

1. Als handleiding voor de juryleden.
2. Als handleiding voor de verenigingen en individuele deelnemers.

Ad. 1. Voor de beoordeling van de wedstrijden tijdens het OLS - feest is een groot aantal juryleden nodig.

De jury wordt, onder supervisie van het federatiebestuur, door de jurycommissie samengesteld uit bondsjuryleden en juryleden die van buiten de bonden komen. Omdat deze juryleden uit verschillende regio's komen, kunnen verschillen in opvatting met betrekking tot de beoordeling ontstaan.

Als regel wordt iedere wedstrijd beoordeeld door **twee juryleden**.

Een gelijke benadering door de jury ten opzichte van de wedstrijden is noodzakelijk, om te voorkomen dat te grote puntenverschillen ontstaan.

Dit wil echter niet zeggen dat de punten, door deze twee juryleden gegeven, gelijk moeten zijn.

Jurylid A kan haar/zijn gemiddelde beoordelingsniveau bepalen op 80 punten, terwijl jurylid B dit gemiddelde niveau op 88 punten bepaalt.

Een verschil van 10 procent over de gehele beoordeling is dan acceptabel.

Men mag dus verwachten dat beide juryleden, die werken met de door de normencommissie vastgestelde richtlijnen, eenzelfde lijn vertonen in hun beoordelingslijsten.

Een verschil in beoordeling is dan niet aanvechtbaar,

mits de marge tussen de hoogste en de laagste beoordeling binnen de 10% blijft.

Vooraf enkele uitschieters naar boven of beneden in een bepaalde beoordelingslijst moeten worden voorkomen, omdat anders de prijzen door één jurylid kunnen worden bepaald.

Ad. 2. **Als richtlijn** en handleiding voor de verenigingen en de **individuele deelnemers**.

Iedere norm is onderverdeeld in rubrieken met gegevens waarop een jurylid haar/zijn totale beoordeling baseert.

Om tot een goede puntenwaardering te kunnen komen, is het voor de verenigingen en de individuele deelnemers noodzakelijk, minimaal aan de gegevens in deze rubrieken te voldoen.

Het is uiteraard niet mogelijk, om voor iedere norm alles tot in detail te omschrijven.

Het zijn hoofdregels en ook als zodanig bedoeld.

Dat echter ook wordt gelet op kleinere, niet omschreven details, bijvoorbeeld de uitmonstering op een uniform, kleine beschadigingen, goede verzorging enzovoort, ligt voor de hand.

Het is dus zowel aan de verenigingen, als aan de deelnemers individueel, er zorg voor te dragen dat alles tot in de puntjes verzorgd is en dat aan de gehele norm de nodige aandacht wordt besteed.

Omdat ook in de praktijk is gebleken, dat deelnemers aan de overige wedstrijden **niet op de hoogte** waren van de voor hen geldende normen en daardoor **lagere beoordelingscijfers** behaalden, verdient het aanbeveling om per vereniging een persoon aan te wijzen, die met de deelnemers aan wedstrijden de voor hen geldende normen doorneemt en attendeert op de beoordelingspunten.

Deze persoon zou tevens als contactpersoon kunnen optreden tussen de vereniging en de normencommissie.

Het spreekt vanzelf dat de normencommissie met nadruk adviseert om aan de inhoud van dit normenboek de nodige aandacht te besteden.

0.1 PRAKTISCHE AANWIJZINGEN

1. De wedstrijden worden in principe door **twee** juryleden beoordeeld.
2. Iedere schutterij, die in aanmerking wenst te komen voor een beoordeling, neemt deel in **volledig tenue** (geen zomertenu).
3.
 - indien onderscheidingen zichtbaar worden gedragen, dienen deze ordelijk en netjes gerangschikt te worden bevestigd;
 - wanneer meerdere onderscheidingen naast elkaar of gezamenlijk op een baton (draagbalk) worden geplaatst zijn het of allemaal originele onderscheidingen of allemaal miniaturen;
 - een onderscheiding mag nooit bedekt zijn door kleding of uitmonstering;
 - het dragen van onderscheidingen samen met wedstrijdilver of medailles is niet correct;
 - het op correcte wijze dragen van de onderscheidingen zal mede in de beoordelingen worden betrokken.

De onderscheidingen worden gedragen:

- bij een met **één rij knopen** tot aan de hals gesloten tuniek **op de linkerborst tussen de 2e en 3e knoop**, de meest belangrijke onderscheiding zoveel mogelijk naar het borstbeen toe;
- bij één met **twee rijen knopen** tot aan de hals gesloten tuniek **midden voor het lichaam, tussen de 2e en 3e knoop**, de meest belangrijke onderscheidingen zoveel mogelijk naar de rechterzijde van het lichaam toe;
- bij overige uniformen, op de linkerborst.
- bij hoge uitzondering, wanneer één of meer onderscheidingen afgedekt worden door een organieke toevoeging aan het officiële tenue (bijv. bandelier vaandeldrager), mogen deze i.p.v. op de linkerborst, **RECHTS** gedragen worden.

De volgorde van belangrijkheid van de onderscheidingen:

- de door of namens de **Kroon** verleende eretekens;
- de door of namens de **Heilige Stoel** verleende onderscheidingen;
- de op het schutters- en gildewezen betrekking hebbende en door de **Oud-Limburgse Schuttersfederatie** als zodanig erkende onderscheidingen.

Hierbij geldt het ereteken van **De Edele Eed-Broederschap van de Soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus** als de meest belangrijke onderscheiding.

Voorgaande is een handreiking hoe onderscheidingen moeten worden gerangschikt, of de genoemde onderscheidingen op het schuttersuniform gedragen worden is de verantwoordelijkheid van de persoon zelf en afhankelijk van de voorschriften die bij de verkregen onderscheiding horen.

De enige die een op- of aanmerking kan en mag maken, wanneer een drager van een onderscheiding deze zou dragen in strijd met de voorschriften, is diegene die de onderscheiding heeft verleend.

4. Bij feesten, waarbij de koning/koningin (keizer/keizerin) **het defilé afnemen**, groeten de koning/koningin (keizer/keizerin) **wel** de voorbij marcherende schutterijen en gilden, omdat zij dan vrij staan en hiertoe in de gelegenheid zijn. Daarbij neigen de koning/koningin (keizer/keizerin) naar de voorbij marcherende schutterijen.

Voor wedstrijden die tijdens de optocht beoordeeld worden, gelden de volgende algemene richtlijnen:

1. Het **vertrek** per vereniging bij aanvang van de optocht moet plaats vinden op **eerste afroep** van de regelingscommissie. Indien een vereniging te laat vertrekt, kan dit tot gevolg hebben, dat ze uitgesloten wordt van de prijzen die tijdens de optocht behaald kunnen worden.
Iedere vereniging dient het toegewezen optochtnummer duidelijk leesbaar mee te voeren en onder dit nummer in de optocht aanwezig te zijn.
Is men door overmacht te laat dan dient dit, met opgave van redenen, aan de regelingscommissie te worden gemeld.
2. **Tijdens de optocht** dient een **afstand van minimaal 25 en maximaal 40 meter** tussen de verenigingen te worden bewaard. Deze afstand wordt tijdens de optocht **driemaal** gecontroleerd.
Is deze afstand tweemaal beduidend meer dan 40 meter, dan volgt uitsluiting van deelname aan die wedstrijden welke tijdens de optocht worden beoordeeld.
Is de afstand te groot geworden door overmacht, dan dient men dit te melden aan het federatiebestuur.
3. De **wedstrijden tijdens de optocht** worden beoordeeld in 5 categorieën, te weten:
 - oude exercitie
 - nieuwe exercitie gewapend
 - nieuwe exercitie ongewapend
 - Belgische exercitie
 - gildenexercitieVoor deze categorieën gelden bij diverse beoordelingspunten andere richtlijnen, zoals bijvoorbeeld verschil in paradepas tussen oude en nieuwe exercitie.
Deze verschillen in reglementen zijn te vinden in de betreffende normenboekjes en reglementen per categorie.
4. Van iedere schutterij die in aanmerking wenst te komen voor een beoordeling met goed resultaat in de categorie ‘Nieuwe exercitie gewapend’ en ‘Nieuwe exercitie ongewapend’, wordt verwacht, dat geëxerceerd wordt volgens het **exercitiereglement VS 2-1592 4e druk 1956**. (In vervolg te noemen N.E. 4^e druk 1956.)
5. Schutterijen die exerceren volgens dit reglement, marcheren **op vier gelederen** wanneer het aantal ingedeelde manschappen zestien of meer bedraagt.
Indien het aantal ingedeelde manschappen minder dan zestien is wordt, in afwijking van het exercitiereglement, gemarcheerd op drie gelederen (zie hoofdstuk **0.3**).
6. Diverse beoordelingspunten eisen een exacte omschrijving.
Deze omschrijvingen, overgenomen uit het exercitiereglement, zijn dan in de betreffende norm opgenomen.

Voorbeeld van een opstelling in flankcolonne***(deze opstelling kan naar wens ook voor een vereniging met 10 tot en met 16 manschappen)***

			•		Bordjesdrager.
					3 à 5m
					Vendeliers (Vendelend)
					2 m
	•		•		Bieleman(nen) of Sappeur(s)
					maximaal 3m
			•		Tambour-maitre
					maximaal 3m
	O	O	O	O	Muziekkorps
	O	O	O	O	
	O	O	O	O	maximaal 3m
	•		•		Marketentster(s) of Soetelaarster(s)
					maximaal 3m
	•		•		Nationale en provinciale vlag
			•		Vaandeldrager
					maximaal 3m
			•(•)		Keizer (Keizerspaar)
					maximaal 3m
			•(•)		Koning (Koningspaar)
					maximaal 3m
	•	•	•	•	Officier(en)
					1m
•	O	O	O	O	Commandant/Manschappen
	O	O	O	O	
	O	O	O	O	
	O	O	O	O	1 m
					Vendeliers (Niet vendelend)

Toelichting:

- De gekozen opstelling geldt voor de GEHELE vereniging
- De opstelling van de officieren geschiedt naar rangorde 1, 2, 3 en 4, waarbij het cijfer 1 de hoogste rang voorstelt. Bijvoorbeeld: 4 2 1 3
- Tijdens het defilé bevindt de commandant zich aan de zijde van de autoriteiten, ter hoogte van het voorste rot manschappen.
- Indien er een pelotonssergeant is, is de opstelling conform het exercitiereglement (N.E. 4e druk 1956).
- Vendeliers lopen voorop indien ze vendelen, vendelen ze niet dan lopen zij achteraan

0.3

Voorbeeld van een opstelling met minder dan 16 ingedeelde manschappen

(in afwijking van het exercitiereglement)

mag met minder dan 16 ingedeelde manschappen, maar is verplicht voor verenigingen met minder dan 10 manschappen

	•		Bordjesdrager.
			3 à 5m
			Vendeliers (Vendelend)
			2 m
	•	•	Bieleman(nen) of Sappeur(s)
			maximaal 3m
		•	Tambour-maître
			maximaal 3m
○	○	○	Muziekkorps
○	○	○	
○	○	○	maximaal 3m
	•	•	Marketentster(s) Of Soetelaarster(s)
			maximaal 3m
	•	•	Nationale en provinciale vlag
		•	Vaandeldrager
			maximaal 3m
	•(•)		Keizer (Keizerspaar)
			maximaal 3m
	•(•)		Koning (Koningspaar)
			maximaal 3m
	•	•	Officier(en)
			1m
•	○	○	Commandant/Manschappen
	○	○	
	○	○	
	○	○	
			1m
			Vendeliers (Niet vendelend)

Toelichting:

- De gekozen opstelling geldt voor de GEHELE vereniging
- De opstelling van de officieren geschiedt naar rangorde 1, 2, en 3, waarbij het cijfer 1 de hoogste rang voorstelt. Bijvoorbeeld: 3 1 2
- Tijdens het defilé bevindt de commandant zich aan de zijde van de autoriteiten, ter hoogte van het voorste rot manschappen.
- Indien er een pelotonssergeant is, is de opstelling conform het exercitiereglement (N.E. 4e druk 1956).
- Vendeliers lopen voorop indien ze vendelen, vendelen ze niet dan lopen zij achteraan

1.1 BESTE HOUDING

Toelichting

Iedere schutterij, die in aanmerking wenst te komen voor een beoordeling, neemt deel in **volledig tenue** (geen zomertenu).

- beoordeling vindt plaats op twee plaatsen **tijdens de optocht, niet tijdens het defilé**;
- bij de beoordeling weegt de uitvoering van het exercitiereglement, of van technische punten die in de normen genoemd worden, het zwaarst;
- grootte, samenstelling en uniformering van de schutterij zijn bijzaak en mogen niet in de beoordeling worden meegenomen.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. GERICHTHEID

- In de rotten, in de gelederen, tussen de diverse onderdelen van de schutterij, muziekkorps, officieren en manschappen.
- Gerichtheid, d.w.z. in lijn blijven tijdens de mars, zowel op rechte stukken, alsook in flauwe en of haakse bochten van de weg.

2. AFSTANDEN

Tussen de rotten en de gelederen conform het exercitiereglement punt 99 en 100 (N.E. 4^e druk 1956).

Tussen de diverse onderdelen van de schutterij conform paragraaf 0.2 en 0.3.

3. MARS - TEMPO - UITVOERING

Volgens *punt 40 en 50* van het exercitiereglement (N.E. 4^e druk 1956). Zie hieronder:

40. Marcheren

Men moet uit de natuurlijke gang van de man de militaire pas ontwikkelen.

Men ziet toe dat:

- a. het hoofd en de romp rechtop worden gehouden;
- b. de schouders niet worden gedraaid;
- c. de armen gestrekt blijven, niet vóór, doch naast het lichaam, evenwijdig aan de marsrichting worden bewogen en behoorlijk voorwaarts en achterwaarts worden gezwaaid;
- d. de benen op natuurlijke wijze van de heupen uit naar voren worden gebracht;
- e. de knieën niet te hoog worden opgetild;
- f. de hiel van de achterste voet van de grond komt, juist voordat de voorste voet wordt neergezet;
- g. de voeten niet over de grond schuifelen; dit wordt voorkomen, door de benen in de knie voldoende te buigen;
- h. het lichaam geen schokkende beweging krijgt;

Er dient met passen, overeenkomstig de lengte en in de tijdmaat van de gewone pas (lengte 83 cm, 120 per minuut), te worden gemarkeerd.

50. Gewone pas

a. Co: "Voorwaarts = mars"

Het aanmarcheren vangt aan met het linkerbeen dat gestrekt een pas van de helft van de normale lengte voorwaarts maakt; de voet blijft dicht bij de grond.

Het linkerbeen wordt bij het aanmarcheren krachtig neergezet (aanmarcheerpas).

Gelijktijdig wordt de rechterarm voorwaarts en de linkerarm achterwaarts gezwaaid, om het evenwicht te behouden.

Tijdens het marcheren blijven hoofd en romp als in de houding.

Het evenwicht blijft bewaard door het zwaaien met de armen.

De handen komen daarbij voorwaarts tot de hoogte van de koppel;

achterwaarts komen de armen tot onder een hoek van 30° met het lichaam.

De vuisten blijven gebald, als in de houding; de duimen zijn aan de voorzijde, de rug van de hand is naar buiten gekeerd.

De armen blijven gestrekt; dit wordt bevorderd, door bij het voorwaarts opzwaaien van de armen,

de duimen van de gebalde vuisten krachtig omlaag te drukken.

De benen worden op natuurlijke wijze van de heupen uit naar voren gebracht en bij het naar voren komen in de knie voldoende gebogen om de voet vrij van de grond te krijgen, zodat schuifelen wordt voorkomen.

Het lichaam mag geen schokkende beweging krijgen.

Uitvoering:

- hoofd en romp rechtop houden, de schouders niet draaien, de armen gestrekt, niet vóór doch naast het lichaam evenwijdig aan de marsrichting bewegen;
- de benen worden op natuurlijke wijze vanuit de heupen naar voren gebracht, de knieën worden niet te hoog opgetild, de hiel van de achterste voet komt van de grond, juist voordat de voorste voet wordt neergezet;
- de benen worden bij het naar voren komen in de knie voldoende gebogen om de voet vrij van de grond te krijgen, zodat schuifelen wordt voorkomen;
- het lichaam mag geen schokkende beweging krijgen;
- tijdens het marcheren blijven hoofd en romp zoals in de houding;
- het evenwicht blijft bewaard door het zwaaien met de armen;
- de armen komen daarbij voorwaarts tot de hoogte van de koppel, achterwaarts komen de armen tot onder een hoek van 30 graden met het lichaam;
- de vuisten blijven gebald als in de houding, de duimen zijn aan de bovenzijde en de rug van de hand is naar buiten gekeerd.
- de armen blijven gestrekt;
- dit wordt bevorderd, door bij het voorwaarts opzwaaien van de armen, de duimen van de gebalde vuisten krachtig omlaag te drukken;
- de man belast met de richting, is de rechter voorste man;
- de paslengte bedraagt 83 cm en het tempo is 120 passen per minuut.

4. DRAAGWIJZE WAPENS

Draagwijze sabel:

1. Houding met opgestoken sabel

a. Stilstaande

De houding is zoals voorgeschreven voor ongewapenden, met dien verstande, dat de linkerhand de schede omvat, de vingers aan de achterzijde, zodanig dat de sabel rechtstandig blijft.

b. Tijdens de mars

De rechterarm wordt op de voorgeschreven wijze bewogen (punt 40 N.E. 4^e druk 1956).

De schede wordt met de linkerhand in ondergreep vastgehouden, zodanig dat hij enigszins naar voren is gericht; De linkerarm is zoveel mogelijk gestrekt.

2. Houding met getrokken sabel

a. Stilstaande

(1) *Co: "Afdeling = geeft = acht"*

De uitgangshouding is de rusthouding.

Deze houding is zoals voorgeschreven voor ongewapenden met inachtneming van het volgende:

De sabel is schuin voor het lichaam, de kling schuin rechts naar boven en met de rug rustend in de buiging van de rechterarm.

Het gevest bevindt zich midden voor het lichaam, de greep tussen de duim en rechterwijsvinger van de rechterhand geklemd, de wijsvinger aan de naar voren gekeerde zijde en de duim aan de naar achteren gekeerde zijde van de greep;

de middelvinger is licht gebogen en bevindt zich rechts tegen de greep,

de overige vingers zijn aangesloten en rusten in de linkerhand.

Beide armen zijn ongedwongen voor en tegen het lichaam gestrekt.

Zo nodig mag de linkerhand de rechter- tijdelijk loslaten.

Op het eerste waarschuwingscommando wordt de houding "Op de plaats = rust" aangenomen, met dien verstande dat de armen zoveel mogelijk worden gestrekt; overigens blijven de sabel en de armen zoals hierboven omschreven.

Op het tweede waarschuwingscommando blijft de houding ongewijzigd.

Op het uitvoeringscommando worden beide armen langs het lichaam gestrekt zoals voorgeschreven voor ongewapenden, met dien verstande dat:

- de linkerhand de schede omvat, de vingers aan de achterzijde, zodanig dat de schede rechtstandig blijft;

- de rechterhand de greep blijft omvatten zoals hierboven omschreven en de kling rechtstandig met het plat tegen de rechterbovenarm komt te rusten, het scherp naar voren.

(2) *Co: "Op de plaats = rust"*

De uitgangshouding is de houding met de getrokken sabel.

De uitvoering is zoals voorgeschreven voor ongewapenden, met dien verstande dat de beide armen vóór en tegen het lichaam worden gebracht en de houding "op de plaats = rust", met de getrokken sabel, wordt aangenomen.

(3) *Co: "Rust"*

De uitgangshouding is de houding "Op de plaats = rust".

Op dit commando wordt de rusthouding met de getrokken sabel aangenomen.

b. *Tijdens de mars*

De sabel wordt gedragen zoals voorgeschreven voor de stilstaande houding met getrokken sabel;

de rechterarm wordt op de voorgeschreven wijze bewogen (punt 40 N.E. 4^e druk 1956);

de kling van de sabel blijft tegen de rechterbovenarm.

De schede wordt met de linkerhand in ondergreep vastgehouden, zodanig dat hij enigszins naar voren is gericht.

N.B. Bij de parapenas wordt de rechterarm niet verder doorgezwaaid dan bij de gewone pas.

Draagwijze geweer (Conform exercitiereglement punt 75a (2) N.E. 4^e druk 1956):

Het wapen is plat op de linkerschouder geplaatst, met de spangreep naar boven.

De linkerhand omvat de voet van de kolf, de duim links, de eerste twee leden van de overige vingers op het plat van de kolf.

De linkerelleboog is tegen het lichaam gedrukt; de linkeronderarm is horizontaal.

De loop is loodrecht op de lijn van de schouders.

5. HOUDING MANSCHAPPEN TIJDENS HET MARCHEREN

Er wordt streng gelet op het stipt reageren op gegeven bevelen, op rondkijken, kauwgum gebruik, roken en praten.

6. ALGEMENE INDRUK

De algemene indruk wordt bepaald door het totale beeld van uitvoering.

1.2 MOOISTE GEHEEL

Toelichting

Iedere schutterij, die in aanmerking wenst te komen voor een beoordeling, neemt deel in **volledig tenue** (geen zomertenu).

- beoordeling vindt plaats tijdens de optocht;
- tussen de diverse onderdelen van de schutterij, muziekkorps, officierengroep, gewapende of ongewapende leden, dient een bepaalde evenwichtigheid van de bezetting van deze onderdelen te bestaan;
- het aspect, aanzicht, van de schutterij mag niet verloren gaan door bijvoorbeeld een zeer groot muziekkorps, gevolgd door enkele officieren en gewapende of ongewapende leden;
- ook een kleine schutterij kan **een evenwichtige samenstelling** hebben en daardoor bijdragen aan een mooi geheel.

Bij de beoordeling ligt de nadruk op een evenwichtige samenstelling, kleurcombinatie, uniformering, uitrusting en dergelijke.

De uitvoering van de exercitie is niet van belang en mag daarom niet in de beoordeling worden meegenomen.

Vreemde elementen in de schutterijen moeten worden geweerd.

Hieronder worden onder meer verstaan:

- te jeugdige bielemannen;
- te jeugdige sappeurs;
- zeer jeugdige tambour-maître;
- te jeugdige vlaggendrager(s);
- te jeugdige marketentsters of soetelaarsters;
- te jeugdige hospitaalsoldaat;
- clownske elementen;
- muziekgezelschappen, zoals joekskapellen e.d.
- reclame;

Als dergelijke elementen **wel meedoen**, worden zij als **minpunten** aangemerkt.

Indien de nationale en/of provinciale vlag word(t)(en) megedragen dien(t)(en) de vlag(gen) de juiste afmetingen te hebben: verhouding hoogte : lengte is 2 : 3.

De overige vlaggen mogen NOOIT groter zijn dan de nationale vlag en provinciale vlag zijn de enige vlaggen die mogen worden megedragen

Te jeugdige vlaggendragers en/of andere en/of meerdere vlaggen zijn niet toegestaan.

De nationale en/of provinciale vlaggen dienen vóór het verenigingsvaandel, standaard of drapeau te worden meegevoerd.

Ze kunnen op twee manieren tijdens de optocht worden meegevoerd:

- achter elkaar, en wel op die afstand dat de vlaggen elkaar niet kunnen raken.
Met dien verstande dat de nationale vlag vóór de provinciale vlag gaat.
- naast elkaar, waarbij de belangrijkste (=nationale) vlag aan die zijde wordt geplaatst waar de autoriteiten en eregasten zich bevinden tijdens het defilé.

Dus de opstelling is hier dan als volgt:

- de nationale vlag aan de zijde van het defilé;
- daarnaast de provinciale vlag.
- In het midden achter deze vlaggen wordt het verenigingsvaandel, standaard of drapeau opgesteld.
(Dus in een driehoek, met de punt naar achteren gericht.)

Tijdens het defilé mag alleen het verenigingsvaandel, standaard of drapeau neigen.

De nationale en/of provinciale vlag blijven rechtop.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. UNIFORMITEIT VAN HET GEHEEL

- **uniformiteit in kleding** tussen de diverse onderdelen van de schutterij;
- **kleurafstemming** van de uniformen voor zover niet reeds historisch voorgeschreven;
- **uniformiteit** van schoeisel, sokken of kousen, anklets en/of slobkousen;
- **staat van onderhoud** van de uniformen, wapens, instrumenten e.d.

2. ALGEHELE SAMENSTELLING

Verhouding tussen het aantal leden van de onderdelen der schutterij:

- muziekkorps;
- marketenster-/soetelaarstersgroep;
- officierengroep;
- gewapende of ongewapende manschappen.

Volgorde (zie ook paragraaf 0.2 en 0.3):

- standaardruiter;
- bordjesdrager;
- vendeliers (indien gevendeld wordt)
- bieleman(nen) of sappeur(s);
- tambour-maître;
- muziekkorps;
- marketenster(s);
- vaandeldrager
- keizer (keizerspaar);
- koning (koningspaar);
- officieren naar rangorde (waarbij de hoogste officier centraal staat);
- gewapende of ongewapende manschappen;
- hospitaalsoldaat;
- vendeliers (indien niet gevendeld wordt)
- rollend materieel.

De plaats van de vendeliers is:

- indien gevendeld wordt, achter de bordjesdrager;
- indien niet gevendeld wordt, achter de manschappen.

N.B. Vendelen tijdens de optocht mag alleen indien er voldoende ruimte is.

Afstanden:

Tussen de rotten en de gelederen conform het exercitiereglement punt 99 en 100 (N.E. 4e druk 1956).

Tussen de diverse onderdelen van de schutterij conform paragraaf 0.2 en 0.3.

3. ALGEMENE INDRUK

De algemene indruk wordt bepaald door het totale beeld van schutterij.

1.3 BESTE DEFILÉ

Toelichting

Iedere schutterij, die in aanmerking wenst te komen voor een beoordeling, neemt deel in **volledig tenue** (geen zomertenuë).

- beoordeling geschiedt tijdens het defilé;
- bij de beoordeling weegt de uitvoering van het exercitiereglement, of van technische punten die in de normen genoemd worden, het zwaarst;
- grootte, samenstelling en uniformering van de schutterij zijn bijzaak en mogen niet in de beoordeling worden meegenomen.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. GERICHTHEID

In de roten (zijwaarts/breedte) en in de gelederen (achter elkaar/lengterichting).

2. AFSTANDEN

Tussen de roten en de gelederen conform het exercitiereglement punt 99 en 100 (N.E. 4e druk 1956).

Tussen de diverse onderdelen van de schutterij conform paragraaf 0.2 en 0.3.

3. BEGIN EN EINDE DEFILÉ

Begin en einde wordt met een witte streep op het wegdek aangegeven.

- het commando "**Paradepas = mars**", indien van toepassing, wordt 5 á 7 meter vóór de beginstreep gegeven;
- het commando "**Hoofd = rechts (links)**" wordt op een zodanig moment gegeven, dat het eerste rot van de officieren, nagenoeg op de streep, het hoofd naar rechts c.q. links wendt; indien een schutterij geen officieren heeft, geldt het eerste rot van de manschappen;
- het commando "**Hoofd = front**" wordt op een zodanig moment gegeven dat het laatste rot, nagenoeg op de eindstreep, het hoofd in front brengt; (In de praktijk niet uitvoerbaar bij kleine schutterijen.)
- hierna volgt het commando "**Gewone pas = mars**".

Sappeur(s), bieleman(nen), tambour-maître en Vaandeldrager beginnen en eindigen het defilé op eigen initiatief, zodra zij op de beginstreep of eindstreep van het defilé aankomen.

Keizer(spaar) en koning(spaar) draaien als eerbewijs hun hoofd **in het defilé** in de richting van de autoriteiten en groeten met een **korte hoofdknik**;

De **tambour-maître** (t.m.) begint en eindigt het defilé op eigen initiatief en brengt het eerbewijs met de t.m.-stok.
(Hoofd volgt stok.)

Dit kan geschieden op twee manieren. Zie ook paragraaf 7.3.

1e manier: kan **uitsluitend** uitgevoerd worden bij defilé rechts.

- vanuit de **attentiehouding, AH** (zie omschrijving hieronder), wordt de t.m. - stok, **als de linkervoet op de grond komt**, met gestrekte rechterarm **rechtszijwaarts** naar beneden gebracht;
- de punt van de t.m.-stok bevindt zich hierbij vlak boven de grond;
- de rechterarm en de t.m.-stok zijn in elkaars verlengde;
- de rechterduim rust op de t.m.-stok, richting punt wijzende;
- de linkerarm wordt gestrekt langs het lichaam gebracht en gehouden;
- draagt de t.m. een sabel of (sier)degen, dan wordt deze met de linkerhand vastgehouden, overeenkomstig het exercitiereglement.

Gelijktijdig wordt door de t.m. de **paradepas** uitgevoerd, daarna volgt **hoofd-rechts**.

Deze defileerhouding wordt beëindigd door bij het op de grond komen van de linkervoet **hoofd-front** te maken en gelijktijdig de t.m. - stok met gestrekte arm naar voren te brengen, de punt vlak boven de grond houdende.

Nadat met de rechtervoet een pas is gemaakt wordt bij het op de grond komen van de linkervoet de t.m.-stok teruggebracht in de **AH**.

Hierna wordt overgegaan in de gewone pas.

2° **manier:** kan uitgevoerd worden zowel bij defilé links als rechts.

- vanuit de **AH** wordt de t.m.-stok, **als de linkervoet op de grond komt**, in het midden **voor het lichaam** gebracht
- de punt van de t.m.-stok bevindt zich hierbij vlak boven de grond;
- de rechter bovenarm blijft hierbij aangesloten aan en langs het lichaam;
- de rechterduim rust op de t.m.-stok, richting punt wijzende;
- de linkerarm wordt gestrekt langs het lichaam gebracht en gehouden;
- draagt de t.m. een sabel of (sier)degen, dan wordt deze met de linkerhand vastgehouden, overeenkomstig het exercitiereglement.
- de t.m. maakt **géén** hoofd-rechts of links;

Gelijktijdig wordt door de t.m. de **paradepas** uitgevoerd.

Deze defileerhouding wordt beëindigd door bij het op de grond komen van de linkervoet de t.m.-stok terug te brengen in de **AH**.

N.B. Bevindt de autoriteit zich aan de linkerzijde van de marsrichting, dan wordt **uitsluitend** volgens de tweede manier gedefileerd.

Omschrijving van de Attentiehouding (AH):

De t.m.-stok wordt met gestrekte rechterarm in verticale bovengreep omvat en bevindt zich daarbij rechts van het lichaam.

De bol van de t.m.-stok is nu ter hoogte van het rechter bovenbeen, terwijl de t.m.-stok tegen het rechtersleutelbeen rust.

De gebogen linkerarm met horizontale onderarm, steunt met de hand de t.m.-stok op borsthoogte op het moment, dat deze tegen het lichaam komt.

De vingers van de linkerhand zijn hierbij gestrekt en aaneengesloten in het verlengde van de onderarm.

De AH duurt in principe slechts twee passen of zoveel langer als in voorkomend geval voorgeschreven dan wel strikt noodzakelijk, ten dienste van de duidelijkheid.

De **vaandeldrager** brengt het eerbewijs met het vaandel zoals omschreven in paragraaf 1.6 (beste vaandeldrager).

4. PARADEPAS

- leden van het **muziekkorps** en **marketentsters/soetelaarsters** blijven recht vooruit kijken en voeren **géén paradepas** uit;
- **keizer** (keizerspaar), **koning** (koningspaar) voeren géén paradepas uit;
- sappeur(s), bieleman(nen) en vaandeldrager voeren de paradepas uit op de wijze zoals die door de schutterij wordt uitgevoerd, zij maken hierbij geen **hoofd-rechts (links)**;
Indien een schutterij geen paradepas maakt, kan de vaandeldrager ook geen paradepas uitvoeren.
- schutterijen welke geen wapens dragen, zijn **niet verplicht** de paradepas uit te voeren;
- als eerbewijs **wenden** de manschappen van deze verenigingen op commando **het hoofd** in de richting van de autoriteiten;
- wanneer schutterijen, welke geen wapens dragen, wél de **paradepas** uitvoeren, dan gelden voor deze schutterijen dezelfde commando's van de nieuwe exercitie (N.E. 4° druk 1956) als bij de gewapende schutterijen;

Uitvoering van de paradepas:

- het uitvoeringscommando **mars** wordt gegeven **op het ogenblik dat de linkervoet de grond raakt**;

Conform exercitiereglement *punt 51a* en *punt 49b* (N.E. 4° druk 1956):

51. Paradepas

a. *Co: "Paradepas = mars"*.

Dit commando wordt gegeven om een afdeling uit de gewone pas te doen overgaan in de paradepas.

Nadat de rechtersvoet op de grond is gekomen wordt, aanmarcherende met de linkervoet, overgegaan in de paradepas.

Hierbij worden de armen gestrekt tot horizontaal opgezwaaid en worden de voeten krachtig en plat neergezet.

Overigens is de uitvoering als bij de gewone pas.

49. Bewegingen in de mars

b. Moet uit een van de verschillende wijzen van marcheren worden overgegaan tot de gewone pas, dan geschiedt dit op het co: *"Gewone pas = mars"*. Hierbij wordt (behalve bij de looppas), nadat de rechtersvoet op de grond is gekomen, aanmarcherende met de linkervoet, in de gewone pas overgegaan.

5. HET GROETEN MET DE SABEL

Op het commando's "Hoofd = rechts (links)" en "Hoofd = front" voeren alle officieren, inclusief de generaal en onderofficieren, in marstempo de onderstaand omschreven bewegingen met de sabel uit (zie ook paragraaf 7.2):

Conform exercitiereglement (N.E. 4^e druk 1956) Aanhangsel II, *punt 3a en b (2)*:

3. Groeten met de sabel

a. *De uitgangshouding is de houding met getrokken sabel.*

(1) Eerste beweging

- De greep wordt met de volle rechterhand omvat; tegelijkertijd wordt het wapen, met het scherp naar links, rechtstandig voor het rechteroog gebracht.
- De rechterhand is ter hoogte van de kin, de rechterduim rust op de rechterwijsvinger, de rechterarm is tegen het lichaam.

(2) Tweede beweging

- De rechterarm wordt met een krachtige beweging gestrekt omlaag langs de rechterzijde van het lichaam gebracht.
- De kling van de sabel, het scherp naar links, is omlaag en enigszins naar voren gericht; hiertoe is de hand in het polsgewricht lichtelijk omhoog gebracht.
- De punt van de sabel dient vrij van de grond te blijven.

(3) Derde beweging

- Door het buigen van de rechterarm in de elleboog wordt de sabel weer terug gebracht in de houding als beschreven bij de eerste beweging.

(4) Vierde beweging

- De rechterarm wordt langs en tegen het lichaam gestrekt; tegelijkertijd wordt de sabel achterover gekanteld, zodat de kling tegen de rechterbovenarm komt.
- Hierna wordt houding met getrokken sabel aangenomen.

b. (2) Wanneer tijdens de mars de groet met de sabel moet worden gebracht op het commando "Hoofd = rechts (links)" wordt na het uitvoeringscommando gelijktijdig met het neerzetten van de linkervoet de eerste beweging en met het neerzetten van de rechervoet de tweede beweging met de sabel uitgevoerd.

Op het commando "Hoofd = front" wordt na het uitvoeringscommando gelijktijdig met het neerzetten van de linkervoet de derde beweging, en met het neerzetten van de rechervoet de vierde beweging met de sabel uitgevoerd.

6. HOUDING HOOFD

Bordjesdrager, bieleman(nen), sappeur(s), leden van het muziekkorps, marketentster(s), soetelaarster(s), vaandeldrager en rechter-(linker-) vleugelmannen aan de zijde van het defilé, draaien het hoofd **niet**, zulks ter controle van de richting.

Keizer(spaar) en koning(spaar) draaien als eerbewijs hun hoofd **in het defilé** in de richting van de autoriteiten en groeten met een **korte hoofdknik**;

Schutterijen voeren de handelingen uit conform punt 60 van het exercitiereglement(N.E. 4e druk 1956):

60. Hoofd rechts (links) tijdens de mars

a. *Co: "Hoofd = rechts (links)"*

Nadat de rechervoet op de grond is gekomen, wenden de manschappen, met uitzondering van de man belast met het houden van de richting, gelijktijdig met het neerzetten van de linkervoet, het hoofd met een snelle beweging zover mogelijk naar rechts (links).

Zij zien daarbij de persoon voor wie het eerbewijs wordt gebracht, zodra deze in hun gezichtslijn gekomen is, aan tot op het ogenblik, waarop zij hem passeren.

Zij blijven het hoofd in de aangenomen stand houden en blijven naar rechts (links) kijken, tot het onder "b" genoemde commando is gegeven.

b. *Co: "Hoofd = front"*

Nadat de rechervoet op de grond gekomen is, brengen de manschappen het hoofd, gelijktijdig met het neerzetten van de linkervoet, vlug in de oorspronkelijke stand terug.

Opmerking:

(1) Tijdens dit eerbewijs mag de pas niet worden versneld en mag de wijze van marcheren niet worden veranderd.

(2) Er moet op worden gelet dat het naar rechts (links) gewende hoofd niet voor- of achterover helt.

7. COMMANDANT

Zoals omschreven in paragraaf 1.4.

8. VAANDEL-, STANDAARD- of DRAPEAU-EXERCITIE

Verenigingsvaandel (drapeau):

- de vaandelstok blijft in de schoen en rust tegen de rechterheup;
- de rechterhand, ter hoogte van de schouder, in ondergreep om de stok, de duim aan de linkerzijde om de stok;
- op eigen initiatief wordt, nadat de rechervoet op de grond is gekomen, aanmarcherend met de linkervoet, overgegaan in de paradepas (mits de schutterij ook de paradepas uitvoert);
- de vaandeldrager maakt geen "Hoofd = rechts (links)";
- bij het begin van het defilé, op eigen initiatief, de rechterarm strekken en het vaandel neigen als eerbewijs aan de autoriteiten;
- de linkerarm gestrekt tegen het dijbeen, de hand tot vuist gebald met de duim aan de voorzijde;
- op het einde van het defilé wordt, op eigen initiatief, de rechterarm en het vaandel teruggebracht in de draaghouding zoals tijdens de mars;
- vervolgens wordt op eigen initiatief, nadat de rechervoet op de grond is gekomen, aanmarcherend met de linkervoet, overgegaan in de gewone pas;

Vaandel of Standaard, uitgereikt door of namens ZM de Koning der Belgen of HM de Koningin der Nederlanden:

Volgens onderstaand exercitiereglement:

- op eigen initiatief wordt, nadat de rechervoet op de grond is gekomen, aanmarcherend met de linkervoet, overgegaan in de paradepas (mits de schutterij ook de paradepas uitvoert);
- de vaandeldrager maakt geen "Hoofd = rechts (links)";
- het vaandel neigt men alleen voor ZM de Koning der Belgen of HM de Koningin der Nederlanden;
- alleen een vaandel dat zodanige afmetingen heeft, dat het tijdens het brengen van de groet, de grond niet kan raken, mag de groet brengen;
- het vaandel neigt op eigen initiatief bij het begin van het defilé;
- hierbij omvat de vaandeldrager de vaandelstang met de linkerhand in de ondergreep boven de rechterhand, de linkerarm nagenoeg gestrekt;
- daarna wordt de rechterhand langs de vaandelstang omlaag gebracht tot vlak boven de schoen van de bandelier;
- vervolgens wordt de vaandelstang uit de schoen van de bandelier gelicht en langzaam, met het bovineinde van de vaandelstang naar voren gericht, in horizontale stand gebracht, door het ondereinde van de vaandelstang langs de rechterzijde van het lichaam achterwaarts te brengen, zodanig, dat de linkeronderarm vóór en tegen het lichaam is aangesloten en de rechterarm nagenoeg gestrekt achterwaarts is gericht;
- het vaandeldoek mag de grond niet raken;
- de groet met het vaandel moet worden beëindigd op eigen initiatief op de eindstreep van het defilé;
- het vaandel wordt in de normale stand teruggebracht, door de hierboven omschreven bewegingen in omgekeerde volgorde uit te voeren.
- vervolgens wordt op eigen initiatief, nadat de rechervoet op de grond is gekomen, aanmarcherend met de linkervoet, overgegaan in de gewone pas;

9. ALGEMENE INDRUK

Wordt bepaald door een exacte uitvoering van het exercitiereglement.

1.4 BESTE COMMANDANT

Toelichting

- beoordeling is gebaseerd op de technische uitvoering van het exercitiereglement (N.E. 4e druk 1956);
- beoordeling vindt plaats vóór, tijdens en meteen ná het defilé.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. PLAATS VAN DE COMMANDANT

Tijdens het defilé bevindt de commandant zich aan de zijde van de autoriteiten, ter hoogte van het voorste rot manschappen.

2. COMMANDO'S

Conform het exercitiereglement (N.E. 4e druk 1956).

Commando's dienen correct te zijn: het juiste waarschuwingscommando gevolgd door het juiste uitvoeringscommando. Het uitvoeringscommando wordt gegeven op het ogenblik dat de linkervoet de grond raakt.

3. SABELEXERCITIE

Houding met getrokken sabel tijdens de mars:

- De greep tussen de duim en rechterwijsvinger van de rechterhand geklemd, de wijsvinger aan de naar voren gekeerde zijde en de duim aan de naar achteren gekeerde zijde van de greep.
- De middelvinger is licht gebogen en bevindt zich rechts tegen de greep, de overige vingers zijn aangesloten. (Conform de uitgangshouding, is de rusthouding, met getrokken sabel – stilstaande.)
- De armen zijn zoveel mogelijk gestrekt.
- De schede wordt met de linkerhand in ondergreep vastgehouden, de vingers aan de achterzijde, zodanig dat hij enigszins naar voren is gericht.
- De rechterhand blijft de greep omvatten zoals hierboven omschreven en de kling blijft rechtstandig met het plat tegen de rechterbovenarm, het scherp naar voren.
- De rechterarm wordt op de voorgeschreven wijze bewogen (ex. regl. punt 40, N.E. 4e druk 1956).

N.B. Bij de parade pas wordt de rechterarm niet verder doorgezwaaid dan bij de gewone pas.

Opmerking: Bij het geven van commando's en aanwijzingen mag de bedoeling hiervan tijdens het defilé NIET worden verduidelijkt door met de sabel te wijzen; ook kunnen tijdens het defilé met de sabel GEEN tekens worden gegeven.

Groeten met de sabel tijdens het defilé:

De uitgangshouding is de houding met getrokken sabel.

Gelijktijdig met het neerzetten van de linkervoet wordt de eerste beweging en met het neerzetten van de rechervoet de tweede beweging met de sabel uitgevoerd.

(1) Eerste beweging

De greep wordt met de volle rechterhand omvat.

Tegelijkertijd wordt het wapen, met het scherp naar links, rechtstandig voor het rechteroog gebracht.

De rechterhand is ter hoogte van de kin, de rechterduim rust op de rechterwijsvinger, de rechterarm is tegen het lichaam.

(2) Tweede beweging

De rechterarm wordt met een krachtige beweging gestrekt omlaag langs de rechterzijde van het lichaam gebracht.

De kling van de sabel, het scherp naar links, is omlaag en enigszins naar voren gericht.

Hiertoe is de hand in het polsgewricht lichtelijk omhoog gebracht.

De punt van de sabel dient vrij van de grond te blijven.

Tevens wordt het hoofd met een snelle beweging zo ver mogelijk naar rechts (links) gewend.

Nagenoeg op de streep, op het einde van het defilé, maakt de commando op eigen initiatief "Hoofd = front":

Gelijktijdig wordt met het neerzetten van de linkervoet de derde beweging, en met het neerzetten van de rechervoet de vierde beweging met de sabel uitgevoerd.

Hierna gaat de commandant over in de gewone pas.

(3) Derde beweging

Door het buigen van de rechterarm in de elleboog wordt de sabel weer terug gebracht in de houding als beschreven bij de eerste beweging.

Het hoofd wordt gelijktijdig in de oorspronkelijke stand teruggebracht.

(4) Vierde beweging

De rechterarm wordt langs en tegen het lichaam gestrekt; tegelijkertijd wordt de sabel achterover gekanteld, zodat de kling tegen de rechterbovenarm komt.

Hierna wordt houding met getrokken sabel aangenomen.

4. VOLGORDE COMMANDO'S EN SABELEXERCITIE

- Het commando "**Paradepas = mars**" wordt 5 á 7 meter vóór de beginstreep gegeven;
- De commandant begint nog niet met de uitvoering van de paradepas, want hij moet nog een commando geven, namelijk "Hoofd = rechts".
- Het commando "**Hoofd = rechts (links)**" wordt op een zodanig moment gegeven, dat het eerste rot van de officieren, nagenoeg op de streep, het hoofd naar rechts c.q. links wendt; indien een schutterij geen officieren heeft, geldt het eerste rot van de manschappen.
- Na dit commando begint de commandant zelf met de paradepas en daarna brengt hij de groet met de sabel conform het exercitiereglement (N.E. 4^e druk 1956).

N.B. Dit betekent dus bij schutterijen zonder officieren dat een commandant al over de lijn is vóór dat hij zelf hoofd-rechts (links) kan maken, want hij moet ook nog eerst aanvangen met de paradepas te maken (2 passen) om vervolgens meteen daarna zelf de groet te brengen (3 passen). Dit betekent dat een commandant 5 passen later is in de uitvoering van hoofd-rechts en dus ook over de streep is .

- Indien de schutterij geen paradepas uitvoert, dient de groet met de sabel te worden gebracht op het commando "Hoofd = rechts (links)".
- Na het uitvoeringscommando wordt gelijktijdig met het neerzetten van de linkervoet de eerste beweging en met het neerzetten van de rechtervoet de tweede beweging met de sabel uitgevoerd.

N.B. Ook hier geldt bij schutterijen zonder officieren: de commandant heeft een pas extra nodig vanwege de sabelexercitie. Hij kan dus 1 pas over de streep zijn.

- Nagenoeg op de streep, op het einde van het defilé, wordt gelijktijdig met het neerzetten van de linkervoet de derde beweging, en met het neerzetten van de rechtervoet de vierde beweging met de sabel uitgevoerd.
- Hierna gaat de commandant over in de gewone pas (indien de paradepas wordt gemaakt).
- Pas daarna kan hij weer commando's geven.
- Het commando "**Hoofd = front**" wordt op een zodanig moment gegeven dat het laatste rot, nagenoeg op de eindstreep, het hoofd in front brengt. (In de praktijk niet uitvoerbaar bij kleine schutterijen.)
- Hierna volgt het commando "**Gewone pas = mars**".

5. ALGEMENE HOUDING EN INDRUK

De commandant dient overwicht en gezag uit te stralen.
Hij dient een correcte uitvoering van de exercitie te laten zien.

1.5 MOOISTE KLEDING

Toelichting

Iedere schutterij, die in aanmerking wenst te komen voor een beoordeling, neemt deel in **volledig tenue** (geen zomertenu).

- beoordeling vindt plaats tijdens het defilé;
- bij de beoordeling ligt de nadruk op samenstelling, kleurcombinatie, uniformering, uitrusting en dergelijke;
- de uitvoering van de exercitie is niet van belang en mag daarom niet in de beoordeling worden meegenomen.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. SCHOEISEL

- aangepast aan uniform;
- uniformiteit voor de gehele schutterij;

2. SOKKEN, KOUSEN, SLOBKOUSEN, ANKLETS, BEENKAPPEN

Uniformiteit, staat van onderhoud en pasvorm.

3. UNIFORM

- de kleurencombinatie moet goed, dan wel historisch verantwoord zijn;
- uniformiteit in kleding;
- staat van onderhoud, bijvoorbeeld vouw/plooi in de broek, koperwerk gepoetst, geen vlekken om knopen e.d.

4. HOOFDDEKSEL

- uniformiteit, dan wel een verantwoorde oplossing tussen jeugdige en volwassen leden;
- pasvorm;
- pluim, indien aanwezig, in gelijke stand en kleur.

5. HANDSCHOENEN

- uniformiteit;
- pasvorm vooral om de polsen;
- schoon en niet beschadigd.

6. UITMONSTERING

- uniformiteit;
- passementen, tressen en chevrons, dienen in goede staat te zijn;
- batons, medailles en verleende onderscheidingen moeten ordelijk gerangschikt bevestigd zijn;
- hoogste onderscheiding van binnen naar buiten.

7. ALGEMENE INDRUK

De algemene indruk wordt bepaald door het totale beeld van de kleding.

1.6 BESTE VAANDELDRAGER

Toelichting

Iedere schutterij, die in aanmerking wenst te komen voor een beoordeling, neem deel in **volledig tenue** (geen zomertenu).

- beoordeling vindt plaats bij het defilé;
- bij de beoordeling weegt de uitvoering van het exercitiereglement (N.E. 4e druk 1956), of van technische punten die in de normen genoemd worden, het zwaarst;
- vaandel en uniformering van de vaandeldrager zijn bijzaak en mogen niet in de beoordeling worden meegenomen;
- alleen de vaandeldrager die het **verenigingsvaandel** draagt, brengt het eerbewijs aan de autoriteiten en komt voor **beoordeling** in aanmerking;
- voor schutterijen die een **drapeau** (i.p.v. een verenigingsvaandel) voeren, geldt hetzelfde als voor een verenigingsvaandel;
- alle **andere vlaggen** die worden meegevoerd (met uitzondering van vendels) blijven rechtstandig, zulks volgens het vlaggenprotocol;
- **vendels** worden gedragen over de rechter- of linkerschouder met de knop in de palm van de hand;
- het vendel mag hierbij de grond niet raken.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. BEGIN EN EINDE DEFILÉ

De vaandeldrager neigt het vaandel op eigen initiatief, op de begin- c.q. eindstreep van het defilé.

2. PARADEPAS

- op eigen initiatief wordt, nadat de rechtersvoet op de grond is gekomen, aanmarcherend met de linkervoet, overgegaan in de paradepas (mits de schutterij ook de paradepas uitvoert).
Hierbij worden de voeten krachtig en plat neergezet.
Overigens is de uitvoering als bij de gewone pas.
- de linkerarm gestrekt tegen het dijbeen, de hand tot vuist gebald met de duim aan de voorzijde;

3. HOUDING

- moet correct en ongedwongen zijn, niet overdreven achterover hellen om het vaandel in evenwicht te houden;
- schoen van de draagriem op de rechterheup;
- de vaandeldrager maakt geen "Hoofd = rechts (links)";
- tijdens het brengen van de groet, hoeft het vaandel niet overdreven te neigen;
- de groet met het verenigingsvaandel (drapeau) wordt gebracht, door het strekken van de rechterarm;

4. STAND VAANDEL, STANDAARD of DRAPEAU

Verenigingsvaandel (drapeau):

- de vaandelstok blijft in de schoen en rust tegen de rechterheup;
- de rechterhand, ter hoogte van de schouder, in ondergreep om de stok, de duim aan de linkerzijde om de stok;
- op eigen initiatief wordt, nadat de rechtersvoet op de grond is gekomen, aanmarcherend met de linkervoet, overgegaan in de paradepas (mits de schutterij ook de paradepas uitvoert);
- de vaandeldrager maakt geen "Hoofd = rechts (links)";
- bij het begin van het defilé, op eigen initiatief, de rechterarm strekken en het vaandel neigen als eerbewijs aan de autoriteiten;
- de linkerarm gestrekt tegen het dijbeen, de hand tot vuist gebald met de duim aan de voorzijde;
- op het einde van het defilé wordt, op eigen initiatief, de rechterarm en het vaandel teruggebracht in de draaghouding zoals tijdens de mars;
- vervolgens wordt op eigen initiatief, nadat de rechtersvoet op de grond is gekomen, aanmarcherend met de linkervoet, overgegaan in de gewone pas;

Vaandel of Standaard, uitgereikt door of namens ZM de Koning der Belgen of HM de Koningin der Nederlanden:

Volgens onderstaand exercitiereglement:

- op eigen initiatief wordt, nadat de rechtersvoet op de grond is gekomen, aanmarcherend met de linkervoet, overgegaan in de paradepas (mits de schutterij ook de paradepas uitvoert);
- de vaandeldrager maakt geen “Hoofd = rechts (links)”;
- het vaandel neigt men alleen voor ZM de Koning der Belgen of HM de Koningin der Nederlanden;
- alleen een vaandel dat zodanige afmetingen heeft, dat het tijdens het brengen van de groet, de grond niet kan raken, mag de groet brengen;
- het vaandel neigt op eigen initiatief bij het begin van het defilé;
- hierbij omvat de vaandeldrager de vaandelstang met de linkerhand in de ondergreep boven de rechterhand, de linkerarm nagenoeg gestrekt;
- daarna wordt de rechterhand langs de vaandelstang omlaag gebracht tot vlak boven de schoen van de bandelier;
- vervolgens wordt de vaandelstang uit de schoen van de bandelier gelicht en langzaam, met het bovineinde van de vaandelstang naar voren gericht, in horizontale stand gebracht, door het ondereinde van de vaandelstang langs de rechterzijde van het lichaam achterwaarts te brengen, zodanig, dat de linkeronderarm vóór en tegen het lichaam is aangesloten en de rechterarm nagenoeg gestrekt achterwaarts is gericht;
- het vaandeldoek mag de grond niet raken;
- de groet met het vaandel moet worden beëindigd op eigen initiatief op de eindstreep van het defilé;
- het vaandel wordt in de normale stand teruggebracht, door de hierboven omschreven bewegingen in omgekeerde volgorde uit te voeren.
- vervolgens wordt op eigen initiatief, nadat de rechtersvoet op de grond is gekomen, aanmarcherend met de linkervoet, overgegaan in de gewone pas;

1.7 BESTE BORDJESDRAGER

Toelichting

- de bordjesdrager wordt alleen beoordeeld indien een uniform wordt gedragen van de schutterij waarvan hij deel uitmaakt;
- wordt hieraan niet voldaan, dan volgt geen beoordeling, op de beoordelingslijst wordt dan vermeld **geen uniform**;
- de beoordeling vindt plaats tijdens het defilé

BEOORDELINGSPUNTEN

1. UNIFORMERING

Dient een uniform te dragen, passend bij de schutterij waartoe hij behoort.

2. HOUDING

- op natuurlijke wijze in de pas blijven en tevens de juiste afstand bewaren;
- afstand 3 á 5 meter vóór de vereniging;
- **paradepas** tijdens het defilé is **niet** toegestaan;
- vertedering mag geen extra punten opleveren;

3. UITVOERING NAAMBORDJE, STANDAARD e.d.

- artistiek verantwoord, vorm en kleur en passend bij de schutterij;
- het optochtnummer dient duidelijk leesbaar aanwezig te zijn;
- door één persoon te dragen;
- heeft het bordje één stok, dan wordt deze vastgehouden door beide handen in de ondergreep (=knokkels naar voren);

1.8 BESTE STANDAARDRUITER

Toelichting

Iedere schutterij, die in aanmerking wenst te komen voor een beoordeling, neemt deel in **volledig tenue** (geen zomertenu).

- beoordeling vindt plaats tijdens de optocht en het defilé;
- paardenuitwerpselen dienen **onmiddellijk** door de betreffende schutterij te worden verwijderd;
- wanneer hieraan niet wordt voldaan, dan wordt de vereniging uitgesloten van alle beoordelingen tijdens de optocht.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. UNIFORMERING

- uniformering ruiter overeenkomstig schutterij waartoe hij behoort en keurig verzorgd;
- paard geroskamd en keurig verzorgd, tuigage compleet en goed gepoetst.
- geen reclame toegestaan.

2. UITVOERING STANDAARD

Goed verzorgd en waar nodig gepoetst.

3. HOUDING STANDAARD

Met de rechterhand in loodrechte stand vasthouden.

4. BEHEERSING PAARD

Gehoorzamen van het paard aan de ruiter in het algemeen.

5. DEFILÉ

Zigzag rijden (laveren) tijdens het defilé.

WEDSTRIJDEN TE BEOORDELEN OP HET FEESTTERREIN

2.1 MOOISTE KONING

Toelichting

De beoordeling geschiedt in twee categorieën:

- uniform;
- jacquet.

Voor de **koning in uniform**, mag de rang niet van invloed zijn op de beoordeling.

Bij de beoordeling is de uitvoering van de exercitie niet van belang en mag daarom niet in de beoordeling worden meegenomen.

N.B. De koning, die deelneemt aan de wedstrijd **mooiste koningspaar**, mag **niet** deelnemen aan de wedstrijd **mooiste koning**.

Tijdens het O.L.S. is extra aandacht vereist bij de beoordeling van **KONINGSPAREN**.

De **koningin** wordt **tweemaal beoordeeld**:

- bij het onderdeel **mooiste koningspaar**;
- bij het onderdeel **mooiste koningin**.

Na de beoordeling bij **mooiste koningspaar** blijft de koningin op het feestterrein ter plaatse tot zij ook afzonderlijk, door twee **extra** juryleden, als koningin is beoordeeld.

Het is de juryleden **niet** toegestaan om het koningszilver aan te raken.

Indien er een vrouwelijke koning (schutterskoningin) is, wordt hieronder verstaan: zij die haar waardigheid heeft te danken aan het feit dat zij de koningstitel heeft behaald, draagt ze het **koningszilver wel** tijdens de **optocht**, maar **niet** tijdens de wedstrijden op het **feestterrein**.

Indien een **vrouw** de **koningstitel** behaalt (**schutterskoningin**), kan zij, mits zij een jurk draagt, wel meedingen als mooiste koningin (zonder koningszilver), echter niet als mooiste koning.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. KLEDING.

- pasvorm, onderhoud en voor zover toepasselijk, de kleurencombinatie;
- in jacquet: wit overhemd met bijpassende das en hoge hoed.

2. HOOFDDEKSEL.

- pasvorm en onderhoud en voor zover van toepassing, de kleurcombinatie;
- lauwertak is niet verplicht;
- indien een lauwertak is aangebracht, moet deze zilverkleurig zijn.

3. HANDSCHOENEN

- in de kleur wit;
- goed passend om de pols en schoon;
- grijze handschoenen als een grijs jacquet met grijze hoge hoed wordt gedragen.

4. SOKKEN, SLOBKOUSEN, KOUSEN, ANKLETS, BEENKAPPEN

- effen zwarte sokken;
- bij een grijs jacquet echter effen grijze sokken;
- anklets of beenkappen goed passend en schoon.

5. SCHOEISEL

- zwart en goed gepoetst, geen afgetrapte hakken of breuken in het bovenleer;
- wordt door de schutterrij, waarvan de koning deel uitmaakt, een andere kleur schoeisel gedragen, dan is dit ook voor de koning toegestaan;
- dit laatste geldt niet bij jacquet.

6. KONINGSZILVER

- koningsvogel vasthouden met de rechterhand;
- het zilver (ook op de rugzijde) gelijkmatig verdeeld en ordelijk gerangschikt;
- het geheel moet goed onderhouden zijn;
- ter bescherming van de kleding is een kazuifel toegestaan, mits de kleur met de kleding harmonieert.

Gezien de ouderdom en het voorkomen van slijtage door het poetsen, mag het niet gepoetst zijn van het zilver, niet worden meegenomen in de beoordeling

7. ONDERSCHIEDINGEN

- indien onderscheidingen gedragen worden, dienen deze netjes gerangschikt en bevestigd te zijn;
- wanneer meerdere onderscheidingen worden gedragen, zijn het of allemaal originele onderscheidingen of allemaal miniaturen;
- een onderscheiding mag nooit bedekt zijn door kleding of uitmonstering;
- het dragen van onderscheidingen samen met wedstrijd zilver of wedstrijdmedailles is niet toegestaan;

De onderscheidingen worden gedragen:

- bij een met **één rij knopen** tot aan de hals gesloten tuniek **op de linkerborst tussen de 2e en 3e knoop**, de meest belangrijke onderscheiding zoveel mogelijk naar het borstbeen toe;
- bij een met **twee rijen knopen** tot aan de hals gesloten tuniek **midden voor het lichaam, tussen de 2e en 3e knoop**, de meest belangrijke onderscheidingen zoveel mogelijk naar de rechterzijde van het lichaam toe;
- bij overige uniformen op de linkerborst.
- bij hoge uitzondering, wanneer één of meer onderscheidingen afgedekt worden door een organieke toevoeging aan het officiële tenue, mogen deze i.p.v. op de linkerborst, **RECHTS** gedragen worden.

De volgorde van belangrijkheid van de onderscheidingen:

- de door of namens de Kroon verleende eretekens,
- de door of namens de Heilige Stoel verleende onderscheidingen,
- de op het schutters- en gildewezen betrekking hebbende en door de **Oud-Limburgse Schuttersfederatie** als zodanig erkende onderscheidingen.

Hierbij geldt het ereteken van **De Edele Eed-Broederschap van de Soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus** als de meest belangrijke onderscheiding.

Voorgaande is een handreiking hoe onderscheidingen moeten worden gerangschikt, of de genoemde onderscheidingen op het schuttersuniform gedragen worden is de verantwoordelijkheid van de persoon zelf en afhankelijk van de voorschriften die bij de verkregen onderscheiding horen.

De enige die een op- of aanmerking kan en mag maken, wanneer een drager van een onderscheiding deze zou dragen in strijd met de voorschriften, is diegene die de onderscheiding heeft verleend.

8. HOUDING MET OPGESTOKEN SABEL

- de sabel dient voorzien te zijn van een **dragon**, zie hoofdstuk 7.1;
- de sabel dient goed verzorgd en onderhouden te zijn.
- de houding is als **ongewapend** met dien verstande dat de linkerhand de schede omvat, de vingers zodanig aan de achterzijde, dat de sabel rechtstandig blijft.

9. SJERP

Deze is niet verplicht.

Indien gedragen, dan in een breedte van 100 millimeter, gedragen over de rechterschouder naar linkerheup.

- **Nederlandse driekleur:** rood boven;
- **Belgische driekleur:** zwart boven;
- indien een **uniform** wordt gedragen: de sjerp over het uniform;
- bij een **jacquet** wordt de sjerp over het vest en onder het jacquet gedragen.

10. ALGEMENE INDRUK

De algehele presentatie moet waardig zijn. (O.a. geen zichtbare tatoeages.)

2.2 MOOISTE KONINGIN

Toelichting

De beoordeling geschiedt in één categorie.

Kleding aangepast aan de weersomstandigheden, bijvoorbeeld stola, halsbont of schouderbedekking is toegestaan.

Het gebruik van een paraplu is uitsluitend toegestaan tijdens de optocht.

Een koningin draagt geen wedstrijdmedailles.

Tijdens het O.L.S. is extra aandacht vereist bij de beoordeling van **KONINGSPAREN**.

De **koningin** wordt **tweemaal beoordeeld**:

- bij het onderdeel **mooiste koningspaar**;
- bij het onderdeel **mooiste koningin**.

Na de beoordeling bij **mooiste koningspaar** blijft de koningin op het feestterrein ter plaatse tot zij ook afzonderlijk, door twee **extra** juryleden, als koningin is beoordeeld.

Indien er een vrouwelijke koning (schutterskoningin) is, wordt hieronder verstaan: zij die haar waardigheid heeft te danken aan het feit dat zij de koningstitel heeft behaald, draagt ze het **koningszilver wel** tijdens de **optocht**, maar **niet** tijdens de wedstrijden op het **feestterrein**.

Indien een **vrouw** de **koningstitel** behaalt (**schutterskoningin**), kan zij, mits zij een jurk draagt, wel meedingen als mooiste koningin (zonder koningszilver), echter niet als mooiste koning.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. KLEDING

- pasvorm en onderhoud;
- midi en mini zijn niet toegestaan;

2. KAPSEL EN HOOFDBEDEKKING

- het kapsel dient uitstekend verzorgd te zijn;
- een diadeem of kroontje is niet verplicht;
- indien een diadeem of kroontje wordt gedragen, dan moet het zilverkleurig zijn;
- het dragen van een hoed als hoofddekking is niet toegestaan.

3. HANDSCHOENEN

Handschoenen zijn niet verplicht.

Indien gedragen dan:

- bij lange mouwen, korte handschoenen;
- bij korte mouwen, lange handschoenen;

Het zichtbaar dragen van felgekleurde nagellak is niet toegestaan.

4. SJERP

Deze is niet verplicht.

Indien gedragen, dan in een breedte van 100 millimeter, gedragen over de rechterschouder naar linkerheup.

- **Nederlandse driekleur**: rood boven;
- **Belgische driekleur**: zwart boven;
- indien een stola, halsbont of schouderbedekking wordt gedragen, draagt men de sjerp eronder.

5. BLOEMEN

- alleen **levende bloemen** zijn toegestaan;
- ze worden gedragen in de rechterhand en over de linkerarm, in de richting van de koning;
- een z.g. **Biedermeier-bouquet** wordt gedragen in de **rechterhand**.

6. SCHOEISEL EN KOUSEN

- aangepast aan de kleding, goed verzorgd en onderhouden;
- geen pantoffels, sandalen, klompschoenen e.d.

7. ALGEMENE INDRUK

De algehele presentatie moet waardig zijn. (O.a. geen zichtbare tatoeages.)

2.3 MOOISTE KONINGSPAAR

Toelichting

- als uitgangspunt gelden de normen voor **mooiste koning** en **mooiste koningin**;
- de koningin loopt rechts van de koning, zodat zij geen hinder heeft van een eventueel gedragen sabel of degen;
- ook bij deelname aan de wedstrijden op het feestterrein blijft zij rechts van de koning;
- als aan het koningspaar gevolg is toegevoegd, (hofdames, pages of dergelijke) mogen zij niet aan deze wedstrijd deelnemen. Het koningspaar dient dus zonder gevolg uit te treden.
- de koningin blijft op het feestterrein ter plaatse tot zij, ook afzonderlijk als koningin, is beoordeeld.

Bij de beoordeling is de uitvoering van de exercitie niet van belang en mag daarom niet in de beoordeling worden meegenomen.

N.B. De koning, die deelneemt aan de wedstrijd **mooiste koningspaar**, mag **niet** deelnemen aan de wedstrijd **mooiste koning**.

Tijdens het O.L.S. is extra aandacht vereist bij de beoordeling van **KONINGSPAREN**.

De **koningin** wordt **tweemaal beoordeeld**:

- bij het onderdeel **mooiste koningspaar**;
- bij het onderdeel **mooiste koningin**.

Na de beoordeling bij **mooiste koningspaar** blijft de koningin op het feestterrein ter plaatse tot zij ook afzonderlijk, door twee **extra** juryleden, als koningin is beoordeeld.

Het is de juryleden **niet** toegestaan om het koningszilver aan te raken.

Indien er een vrouwelijke koning (schutterskoningin) is, wordt hieronder verstaan: zij die haar waardigheid heeft te danken aan het feit dat zij de koningstitel heeft behaald, draagt ze het **koningszilver wel** tijdens de **optocht**, maar **niet** tijdens de wedstrijden op het **feestterrein**.

Indien een **vrouw** de **koningstitel** behaalt (**schutterskoningin**), kan zij, mits zij een jurk draagt, wel meedingen als mooiste koningin (zonder koningszilver), echter niet als mooiste koning.

BEOORDELINGSPUNTEN

Als **paar**, naast die van koning en koningin afzonderlijk.

1. KLEDING

De kleurencombinatie van de kleding van koning en koningin moet een harmonisch geheel vormen.

2. ALGEMENE INDRUK

De algehele presentatie moet waardig zijn. (O.a. geen zichtbare tatoeages.)

2.4 MOOISTE KEIZER

Toelichting

De beoordeling geschiedt in twee categorieën:

- uniform;
- jacquet.

Voor een **keizer in uniform**, is een officiersrang niet noodzakelijk.

Een zwarte pantalon met jacquet, waarop goudborduursel is aangebracht, wordt beschouwd als uniform.

Bij de beoordeling is de uitvoering van de exercitie niet van belang en mag daarom niet in de beoordeling worden meegenomen.

N.B. De keizer, die deelneemt aan de wedstrijd **mooiste keizerspaar**, mag **niet** deelnemen aan de wedstrijd **mooiste keizer**.

Tijdens het O.L.S. is extra aandacht vereist bij de beoordeling van **KEIZERSPAREN**.

De **keizerin** wordt **tweemaal** beoordeeld:

- bij het onderdeel **mooiste keizerspaar**;
- bij het onderdeel **mooiste keizerin**.

Na de beoordeling bij **mooiste keizerspaar** blijft de keizerin op het feestterrein ter plaatse tot zij ook afzonderlijk, door twee **extra** juryleden, als keizerin is beoordeeld.

Het is de juryleden **niet** toegestaan om het keizerszilver aan te raken.

Indien er een vrouwelijke keizer (schutterskeizerin) is, wordt hieronder verstaan: zij die haar waardigheid heeft te danken aan het feit dat zij de keizerstitel heeft behaald, draagt ze het **keizerszilver wel** tijdens de **optocht**, maar **niet** tijdens de wedstrijden op het **feestterrein**.

Indien een **vrouw** de **keizerstitel** behaalt (**schutterskeizerin**), kan zij, mits zij een jurk draagt, wel meedingen als mooiste keizerin (zonder keizerszilver), echter niet als mooiste keizer.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. KLEDING

- pasvorm, onderhoud en voor zover toepasselijk, de kleurencombinatie;
- in jacquet: wit overhemd met bijpassende das en hoge hoed.

2. HOOFDDEKSEL

- pasvorm en onderhoud;
- lauwertak is niet verplicht;
- indien een lauwertak is aangebracht, moet deze goudkleurig zijn.

3. HANDSCHOENEN

- in de kleur wit;
- goed passend om de pols en schoon;
- grijze handschoenen, als een grijs jacquet met grijze hoge hoed wordt gedragen.

4. SOKKEN, SLOBKOUSEN, KOUSEN, ANKLETS, BEENKAPPEN

- zwarte sokken;
- bij een grijs jacquet echter effen grijze sokken;
- anklets of beenkappen goed passend en schoon.

5. SCHOEISEL

- zwart en goed gepoetst, geen afgetrapte hakken of breuken in het bovenleer;
- wordt door de schutterij waarvan de koning deel uitmaakt, een andere kleur schoeisel gedragen dan is dit ook voor de keizer toegestaan;
- dit laatste geldt niet bij jacquet.

6. KEIZERSZILVER

- eigen keizersplaat verplicht;
- het geheel dient goed onderhouden te zijn;
- ter bescherming van de kleding is een kazuifel toegestaan, mits de kleur met de kleding harmonieert.

Gezien de ouderdom en het voorkomen van slijtage door het poetsen, mag het niet gepoetst zijn van het zilver, niet worden meegenomen in de beoordeling.

7. ONDERSCHIEDINGEN

- indien onderscheidingen gedragen worden, dienen deze netjes gerangschikt en bevestigd te zijn;
- wanneer meerdere onderscheidingen worden gedragen, zijn het of allemaal originele onderscheidingen of allemaal miniaturen;
- een onderscheiding mag nooit bedekt zijn door kleding of uitmonstering;
- het dragen van onderscheidingen samen met wedstrijd zilver of wedstrijdmedailles is niet toegestaan;

De onderscheidingen worden gedragen:

- bij een met **één rij knopen** tot aan de hals gesloten tuniek **op de linkerborst tussen de 2e en 3e knoop**, de meest belangrijke onderscheiding zoveel mogelijk naar het borstbeen toe;
- bij een met **twee rijen knopen** tot aan de hals gesloten tuniek **midden voor het lichaam, tussen de 2e en 3e knoop**, de meest belangrijke onderscheidingen zoveel mogelijk naar de rechterzijde van het lichaam toe;
- bij overige uniformen, op de linkerborst.
- bij hoge uitzondering, wanneer één of meer onderscheidingen afgedekt worden door een organieke toevoeging aan het officiële tenue, mogen deze i.p.v. op de linkerborst, **RECHTS** gedragen worden.

De volgorde van belangrijkheid van de onderscheidingen:

- de door of namens de Kroon verleende eretekens,
- de door of namens de Heilige Stoel verleende onderscheidingen,
- de op het schutters- en gildewezen betrekking hebbende en door de **Oud-Limburgse Schuttersfederatie** als zodanig erkende onderscheidingen.

Hierbij geldt het ereteken van **De Edele Eed-Broederschap van de Soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus** als de meest belangrijke onderscheiding.

Voorgaande is een handreiking hoe onderscheidingen moeten worden gerangschikt, of de genoemde onderscheidingen op het schuttersuniform gedragen worden is de verantwoordelijkheid van de persoon zelf en afhankelijk van de voorschriften die bij de verkregen onderscheiding horen.

De enige die een op- of aanmerking kan en mag maken, wanneer een drager van een onderscheiding deze zou dragen in strijd met de voorschriften, is diegene die de onderscheiding heeft verleend.

8. HOUDING MET OPGESTOKEN SABEL

- de sabel dient voorzien te zijn van een **dragon**, zie hoofdstuk 7.1;
- de sabel dient goed verzorgd en onderhouden te zijn.
- de houding is als **ongewapend** met dien verstande dat de linkerhand de schede omvat, de vingers zodanig aan de achterzijde, dat de sabel rechtstandig blijft.

9. SJERP

Deze is niet verplicht.

Indien gedragen, dan in een breedte van 100 millimeter, gedragen over de rechter schouder naar de linkerheup,

- **Nederlandse driekleur**: rood boven;
- **Belgische driekleur**: zwart boven;
- indien een uniform wordt gedragen, de sjerp over het uniform;
- in **jacquet** wordt de sjerp over het vest en onder het jacquet gedragen.

10. ALGEMENE INDRUK

De algehele presentatie moet waardig zijn. (O.a. geen zichtbare tatoeages.)

2.5 MOOISTE KEIZERIN

Toelichting

De beoordeling geschiedt in één categorie.

Kleding aangepast aan de weersomstandigheden, bijvoorbeeld stola, halsbont of schouderbedekking is toegestaan.

Het gebruik van een paraplu is uitsluitend toegestaan tijdens de optocht.

Een keizerin draagt geen wedstrijdmedailles.

Tijdens het O.L.S. is extra aandacht vereist bij de beoordeling van **KEIZERSPAREN**.

De **keizerin** wordt **tweemaal beoordeeld**:

- bij het onderdeel **mooiste keizerspaar**;
- bij het onderdeel **mooiste keizerin**.

Na de beoordeling bij **mooiste keizerspaar** blijft de keizerin op het feestterrein ter plaatse tot zij ook afzonderlijk, door twee **extra** juryleden, als keizerin is beoordeeld.

Indien er een vrouwelijke keizer (schutterskeizerin) is, wordt hieronder verstaan: zij die haar waardigheid heeft te danken aan het feit dat zij de keizerstitel heeft behaald, draagt ze het **keizerszilver wel** tijdens de **optocht**, maar **niet** tijdens de wedstrijden op het **feestterrein**.

Indien een **vrouw** de **keizerstitel** behaalt (**schutterskeizerin**), kan zij, mits zij een jurk draagt, wel meedingen als mooiste keizerin (zonder keizerszilver), echter niet als mooiste keizer.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. KLEDING

- pasvorm en onderhoud;
- midi en mini zijn niet toegestaan;

2. KAPSEL EN HOOFDBEDEKking

- het kapsel dient uitstekend verzorgd te zijn;
- een diadeem of kroontje is niet verplicht; indien een diadeem of kroontje wordt gedragen, dan moet het goudkleurig zijn;
- het dragen van een hoed als hoofddekking is niet toegestaan.

3. HANDSCHOENEN

Handschoenen zijn niet verplicht. Indien gedragen dan:

- bij lange mouwen, korte handschoenen;
- bij korte mouwen, lange handschoenen;

Het zichtbaar dragen van felgekleurde nagellak is niet toegestaan.

4. SJERP

Deze is niet verplicht.

Indien gedragen, dan in een breedte van 100 millimeter, gedragen over de rechterschouder naar de linkerheup.

- **Nederlandse driekleur**: rood boven;
- **Belgische driekleur** zwart boven;

Indien een stola, halsbont of schouderbedekking wordt gedragen, draagt men de sjerp eronder.

5. BLOEMEN

- alleen **levende bloemen** zijn toegestaan;
- ze worden gedragen in de rechterhand en over de linkerarm, in de richting van de keizer;
- een z.g. **Biedermeier-bouquet** wordt gedragen in de **rechterhand**.

6. SCHOEISEL EN KOUSEN

- aangepast aan de kleding, goed verzorgd en onderhouden;
- geen pantoffels, sandalen, klompschoenen e.d.

7. ALGEMENE INDRUK

De algehele presentatie moet waardig zijn. (O.a. geen zichtbare tatoeages.)

2.6 MOOISTE KEIZERSPAAR

Toelichting

De beoordeling geschiedt in twee categorieën:

- uniform;
- jacquet.
- als uitgangspunt gelden de normen voor **mooiste keizer en mooiste keizerin**;
- de keizerin loopt rechts van de keizer, zodat zij geen hinder heeft van een eventueel gedragen sabel of degen;
- ook bij deelname aan de wedstrijden op het feestterrein blijft zij rechts van de keizer;
- als aan het keizerspaar gevolg is toegevoegd, (hofdames, pages of dergelijke) mogen zij niet aan deze wedstrijd deelnemen. Het keizerspaar dient dus zonder gevolg uit te treden.

N.B. De keizer, die deelneemt aan de wedstrijd **mooiste keizerspaar**, mag **niet** deelnemen aan de wedstrijd **mooiste keizer**.

Tijdens het O.L.S. is extra aandacht vereist bij de beoordeling van **KEIZERSPAREN**.

De **keizerin** wordt **tweemaal beoordeeld**:

- bij het onderdeel **mooiste keizerspaar**;
- bij het onderdeel **mooiste keizerin**.

Na de beoordeling bij **mooiste keizerspaar** blijft de keizerin op het feestterrein ter plaatse tot zij ook afzonderlijk, door twee **extra** juryleden, als keizerin is beoordeeld.

Het is de juryleden **niet** toegestaan om het keizerszilver aan te raken.

Indien er een vrouwelijke keizer (schutterskeizerin) is, wordt hieronder verstaan: zij die haar waardigheid heeft te danken aan het feit dat zij de keizerstitel heeft behaald, draagt ze het **keizerszilver wel** tijdens de **optocht**, maar **niet** tijdens de wedstrijden op het **feestterrein**.

Indien een **vrouw** de **keizerstitel** behaalt (**schutterskeizerin**), kan zij, mits zij een jurk draagt, wel meedingen als mooiste keizerin (zonder keizerszilver), echter niet als mooiste keizer.

BEOORDELINGSPUNTEN

Als **paar**, naast die van keizer en keizerin afzonderlijk

1. KLEDING

De kleurencombinatie van de kleding van keizer en keizerin moet een harmonisch geheel vormen.

2. ALGEMENE INDRUK

De algehele presentatie moet waardig zijn. (O.a. geen zichtbare tatoeages.)

MOOIST GEKLEDE GENERAAL**Toelichting**

- het aantal generaals bij een schutterij is **maximaal één**.
- doet een generaal mee aan de beoordeling **mooist geklede generaal**, dan kan hij **niet** meer deelnemen aan de wedstrijd **modelste generaal**;
- in de categorie van **mooist geklede generaal** worden aan de deelnemers géén vragen gesteld, wel bij de **modelste generaal**.

BEOORDELINGSPUNTEN**1. UNIFORM**

- pasvorm, onderhoud en kleurencombinatie;
- uitmonstering niet beschadigd of verkleurd.

2. HOOFDDEKSEL

Pasvorm en onderhoud.

3. HANDSCHOENEN

- witte katoen;
- goed passend om de pols en schoon.

4. SOKKEN, SLOBKOUSEN, KOUSEN, ANKLETS, BEENKAPPEN

- effen zwarte sokken;
- anklets of beenkappen passend bij het uniform;
- goed onderhouden.

5. SCOEISEL

- zwart en goed gepoetst, geen afgetrapte hakken of breuken in het bovenleer;
- wordt door de schutterij waarvan de generaal deel uitmaakt, een andere kleur schoeisel gedragen, dan is dit ook voor de generaal toegestaan.

6. BROEKSPANNERS

Moeten de broek strak houden zonder deze uit de plooi te trekken.

7. ONDERSCHIEDINGEN

- indien onderscheidingen gedragen worden, dienen deze netjes gerangschikt en bevestigd te zijn;
- wanneer meerdere onderscheidingen worden gedragen, zijn het of allemaal originele onderscheidingen of allemaal miniaturen;
- een onderscheiding mag nooit bedekt zijn door kleding of uitmonstering;
- het dragen van onderscheidingen samen met wedstrijdsilver of wedstrijdmedailles is niet toegestaan;

De onderscheidingen worden gedragen:

- bij een met **één rij knopen** tot aan de hals gesloten tuniek **op de linkerborst tussen de 2e en 3e knoop**, de meest belangrijke onderscheiding zoveel mogelijk naar het borstbeen toe;
- bij een met **twee rijen knopen** tot aan de hals gesloten tuniek **midden voor het lichaam, tussen de 2e en 3e knoop**, de meest belangrijke onderscheidingen zoveel mogelijk naar de rechterzijde van het lichaam toe;
- bij overige uniformen op de linkerborst.
- bij hoge uitzondering, wanneer één of meer onderscheidingen afgedekt worden door een organieke toevoeging aan het officiële tenue, mogen deze i.p.v. op de linkerborst, **RECHTS** gedragen worden.

De volgorde van belangrijkheid van de onderscheidingen:

- de door of namens de Kroon verleende eretekens,
- de door of namens de Heilige Stoel verleende onderscheidingen,
- de op het schutters- en gildewezen betrekking hebbende en door de **Oud-Limburgse Schuttersfederatie** als zodanig erkende onderscheidingen.

Hierbij geldt het ereteken van **De Edele Eed-Broederschap van de Soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus** als de meest belangrijke onderscheiding.

Voorgaande is een handreiking hoe onderscheidingen moeten worden gerangschikt, of de genoemde onderscheidingen op het schuttersuniform gedragen worden is de verantwoordelijkheid van de persoon zelf en afhankelijk van de voorschriften die bij de verkregen onderscheiding horen.

De enige die een op- of aanmerking kan en mag maken, wanneer een drager van een onderscheiding deze zou dragen in strijd met de voorschriften, is diegene die de onderscheiding heeft verleend.

8. HOUDING MET OPGESTOKEN SABEL

- de sabel dient voorzien te zijn van een **dragon**, zie hoofdstuk 7.1;
- de sabel dient goed verzorgd en onderhouden te zijn.
- de houding is als **ongewapend** met dien verstande dat de linkerhand de schede omvat, de vingers zodanig aan de achterzijde, dat de sabel rechtstandig blijft.

9. ALGEMENE INDRUK

De algehele presentatie moet waardig zijn. (O.a. geen zichtbare tatoeages.)

2.8 MODELSTE GENERAAL

Toelichting

- het aantal generaals bij een schutterij is **maximaal één**.
- doet een generaal mee aan de beoordeling **modelste generaal**, dan kan hij **niet** meer deelnemen bij de wedstrijd **mooiest geklede generaal**;
- voor de beoordeling van **modelste generaal**, wordt uitgegaan van de uitmonstering en rangonderscheidingstekens, passend bij het betreffende uniform;
- Bij de beoordeling van **MODELSTE GENERAAL** wordt beoordeeld of de uitmonstering en rangaanduiding passend zijn bij het betreffende uniform. Een deelnemer aan de wedstrijd **modelste generaal** mag niet veronderstellen, dat ieder jurylid volledig op de hoogte is van de juiste reglementen, omtrent uitmonstering en rangonderscheidingstekens;
- **hij dient een historisch verantwoorde omschrijving van het uniform aan de jury ter hand te stellen**;
- rangonderscheidingstekens dienen te zijn volgens model, behorende bij het gedragen uniform.
- bij de beoordeling wordt speciaal gelet op kennis van uitmonstering en rangaanduiding alsmede van de exercitie.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. UNIFORM

- gemaakt volgens voorgeschreven model;
- pasvorm, onderhoud en kleurencombinatie;
- uitmonstering niet beschadigd of verkleurd.

2. HOOFDDEKSEL

Pasvorm en onderhoud.

3. HANDSCHOENEN

- witte katoen;
- goed passend om de pols en schoon.

4. SOKKEN, SLOBKOUSEN, KOUSEN, ANKLETS, BEENKAPPEN

- effen zwarte sokken;
- anklets of beenkappen passend bij het uniform;
- goed onderhouden.

5. SCOEISEL

- zwart en goed gepoetst, geen afgetrapte hakken of breuken in het bovenleer;
- wordt door de schutterij waarvan de generaal deel uitmaakt, een andere kleur schoeisel gedragen, dan is dit ook voor de generaal toegestaan.

6. BROEKSPANNERS

Moeten de broek strak houden zonder deze uit de plooi te trekken.

7. ONDERSCHIEDINGEN

- indien onderscheidingen gedragen worden, dienen deze netjes gerangschikt en bevestigd te zijn;
- wanneer meerdere onderscheidingen worden gedragen, zijn het of allemaal originele onderscheidingen of allemaal miniaturen;
- een onderscheiding mag nooit bedekt zijn door kleding of uitmonstering;
- het dragen van onderscheidingen samen met wedstrijdilver of medailles is niet toegestaan;

De onderscheidingen worden gedragen:

- bij een met **één rij knopen** tot aan de hals gesloten tuniek **op de linkerborst tussen de 2e en 3e knoop**, de meest belangrijke onderscheiding zoveel mogelijk naar het borstbeen toe;
- bij een met **twee rijen knopen** tot aan de hals gesloten tuniek **midden voor het lichaam, tussen de 2e en 3e knoop**, de meest belangrijke onderscheidingen zoveel mogelijk naar de rechterzijde van het lichaam toe;
- bij overige uniformen, op de linkerborst.
- bij hoge uitzondering, wanneer één of meer onderscheidingen afgedekt worden door een organieke toevoeging aan het officiële tenue, mogen deze i.p.v. op de linkerborst, RECHTS gedragen worden.

De volgorde van belangrijkheid van de onderscheidingen:

- de door of namens de Kroon verleende eretekens,
- de door of namens de Heilige Stoel verleende onderscheidingen,
- de op het schutters- en gildewezen betrekking hebbende en door de **Oud-Limburgse Schuttersfederatie** als zodanig erkende onderscheidingen.

Hierbij geldt het ereteken van **De Edele Eed-Broederschap van de Soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus** als de meest belangrijke onderscheiding.

Voorgaande is een handreiking hoe onderscheidingen moeten worden gerangschikt, of de genoemde onderscheidingen op het schuttersuniform gedragen worden is de verantwoordelijkheid van de persoon zelf en afhankelijk van de voorschriften die bij de verkregen onderscheiding horen.

De enige die een op- of aanmerking kan en mag maken, wanneer een drager van een onderscheiding deze zou dragen in strijd met de voorschriften, is diegene die de onderscheiding heeft verleend.

8. HOUDING MET OPGESTOKEN SABEL

- de sabel dient voorzien te zijn van een **dragon**, zie hoofdstuk 7.1;
- de sabel dient goed verzorgd en onderhouden te zijn.
- de houding is als **ongewapend** met dien verstande dat de linkerhand de schede omvat, de vingers zodanig aan de achterzijde, dat de sabel rechtstandig blijft.

9. EVENTUELE VRAGEN/OPDRACHT

- er kunnen vragen gesteld worden, betrekking hebbende op de rang, het uniform en dergelijke;
- vragen dienen betrekking te hebben op het betreffende exercitiereglement hetwelk door de vereniging gevoerd wordt;
- het uitvoeren van handelingen met de sabel, onder andere: het trekken van de sabel, het groeten en het opsteken.

10. ALGEMENE INDRUK

Goede militaire houding en correct optreden. (O.a. geen zichtbare tatoeages.)

3.1 BESTE BIELEMANGROEP

Toelichting

- bielemannen worden per vereniging als groep beoordeeld, met dien verstande, dat ook één bieleman wordt beschouwd als groep.
- alleen volwassen mannen kunnen aan deze wedstrijd deelnemen.
Met nadruk wijst de commissie op de **historische betekenis**.
Te jeugdige bielemannen zijn in die betekenis dan ook **niet** mogelijk en kunnen daarom niet aan de betreffende beoordeling deelnemen.
- het wapenonderscheidingsteken van de sappeur, twee gekruiste bijlen, is bij bielemannen niet toegestaan.

Het is de juryleden niet toegestaan om attributen/zaken uit of in de handen te nemen, of om de uitmonstering, het uniform en/of kleding aan te raken.

Wel kan aan de beoordeelde(n) gevraagd worden een en ander te tonen.

Het is aan een jurylid niet toegestaan, andere of meerdere materialen, die niet zijn opgenomen in de betreffende norm, te eisen of deze in de beoordeling te betrekken.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. BROEK EN KIEL

- witte broek met blauwe kiel;
- bonte boerenzakdoek, geknoopt als halsdoek, rood of blauw.

2. VOORSCHOOT

Gemaakt van wit, zwart of bruin leer, imitatieleer is niet toegestaan.

3. HOOFDDEKSEL

Kolbak.

4. SCHOEISEL

- klompen, halfhoge laarzen of schoenen;
- goed onderhouden.

5. HANDSCHOENEN

Handschoenen zijn niet verplicht.

Indien gedragen, dan:

- witte leren kaphandschoenen

6. BIJL

- metalen bijl met houten steel;
- sneebeschermer is verplicht en mag niet voorzien zijn van drukkers;
- de bijl wordt steeds gedragen over de rechterschouder.

7. BAARD

- de namaakbaard moet zo natuurgetrouw mogelijk worden bevestigd;
- geen wilde wanorde.

8. TAS

Leren tas, gedragen aan de linkerzijde van de draagriem, bij voorkeur in de kleur van de voorschoot.

9. INHOUD TAS

Alleen en verplicht:

- nijptang, hamer, touw, spijkers, draad en wetsteen;
- alle voorwerpen moeten voor daadwerkelijk gebruik geschikt zijn.

10. WEDSTRIJDMEDAILLES

- mogen gedragen worden, op de voorschoot op de borst;
- indien gedragen, dienen zij te worden bevestigd volgens rangorde.

11. ALGEMENE INDRUK

De algehele presentatie moet correct zijn. (O.a. geen zichtbare tatoeages.)

3.2 BESTE SAPPEURGROEP

Toelichting

- sappeurs worden per vereniging als groep beoordeeld, met dien verstande, dat ook één sappeur wordt beschouwd als groep.
- alleen volwassen mannen kunnen aan deze wedstrijd deelnemen.

Met nadruk wijst de commissie op de **historische betekenis**.

Te jeugdige sappeurs zijn in die betekenis dan ook **niet** mogelijk en kunnen daarom niet aan de betreffende beoordeling deelnemen.

- sappeurs worden alleen verwacht bij geweerdragende schutterijen in een historische militair uniform;
- eigen baard of snor zijn toegestaan;
- de sappeur is verplicht om tijdens de beoordeling een geweer te dragen;

Het is de juryleden niet toegestaan om attributen/zaken uit of in de handen te nemen, of om de uitmonstering, het uniform en/of kleding aan te raken.

Wel kan aan de beoordeelde(n) gevraagd worden een en ander te tonen.

Het is aan een jurylid niet toegestaan, andere of meerdere materialen, die niet zijn opgenomen in de betreffende norm, te eisen of deze in de beoordeling te betrekken.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. UNIFORM

- zoals door de schutterij wordt gedragen;
- pasvorm en onderhoud.

2. VOORSCHOOT

Gemaakt van wit, zwart of bruin leer, imitatieleer is niet toegestaan.

3. HOOFDDEKSEL

Kolbak of sjako voorzien van een witte pompon.

4. SCHOEISEL

- zoals door de schutterij wordt gedragen;
- goed onderhouden.

5. HANDSCHOENEN

Witte leren kaphandschoenen.

6. BIJL

- metalen bijl met houten steel;
- sneebeschermer is verplicht en mag niet voorzien zijn van drukkers;
- de bijl wordt steeds gedragen over de rechterschouder.

7. BEWAPENING

De sappeur van geweerdragende schutterijen is verplicht om tijdens de beoordeling op het feestterrein, aan de draagriem en over de rechterschouder, een geweer te dragen.

8. RANSEL, PATROONTASSEN

- de leren patroontassen worden gedragen aan een koppel vóór het lichaam;
- de inhoud van ransel en patroontassen mag niet gecontroleerd worden.

9. UITMONSTERING EN ONDERSCHIEDINGEN

- op beide bovenmouwen van het uniform twee gekruiste bijlen;
- bij een donker uniform uitgevoerd in rood, bij een rood uniform uitgevoerd in zwart;
- indien onderscheidingen worden gedragen, worden deze beoordeeld op rangschikking (volgens rangorde) en wijze van bevestiging.

10. ALGEMENE INDRUK

De algehele presentatie moet correct zijn. (O.a. geen zichtbare tatoeages.)

BESTE MARKETENTSTERGROEP**Toelichting**

- marketentsters worden per vereniging als groep beoordeeld, met dien verstande, dat ook één marketentster wordt beschouwd als groep;
 - alleen volwassen vrouwen kunnen aan deze wedstrijd deelnemen.
- Met nadruk** wijst de commissie op de **historische betekenis**.
Te jeugdige marketentsters zijn in die betekenis dan ook **niet** mogelijk en kunnen daarom niet aan de betreffende beoordeling deelnemen.
- de kleding dient te harmoniëren met de uniformen van de schutterij;

Het is de juryleden niet toegestaan om attributen/zaken uit of in de handen te nemen, of om de uitmonstering, het uniform en/of kleding aan te raken.

Wel kan aan de beoordeelde(n) gevraagd worden een en ander te tonen.

Het is aan een jurylid niet toegestaan, andere of meerdere materialen, die niet zijn opgenomen in de betreffende norm, te eisen of deze in de beoordeling te betrekken.

BEOORDELINGSPUNTEN**1. HOUDING**

Kalm en waardig.

2. VAATJE

- houten vaatje;
- aan draagriem over de rechterschouder naar de linkerheup;
- kraantje niet van kunststof;
- inhoud vaatje: sterke drank;
- temperatuur van de drank is géén beoordelingspunt.

3. MANDJE OF KORFJE**Inhoud:**

- glaasje;
- bruikbaar mes, géén gekarteld mes en/of een kunststof handgreep;
- handdoek, afdekdoek en servet;
- stokbrood, kaas en worst;
- snijplankje (niet verplicht).

4. HYGIËNE

- de kraan van het vaatje, het glaasje, het mes, de handdoek, de afdekdoek en het servet moeten schoon zijn.

5. GELDBUIDEL

- van stof of leer **onder** schort(je), geen imitatieleer;
- de inhoud mag niet gecontroleerd worden.

6. KLEDING

- juiste pasvorm;
- hoofdbedekking, kousen en schoeisel dienen schoon en goed onderhouden te zijn;
- handschoenen zijn niet verplicht.

7. HANDELINGEN**Gevraagd kan worden:**

- het afsnijden van kaas, worst en/of brood;
- een snijplankje is niet verplicht;
- het tappen van een glaasje drank.

Handschoenen worden hierbij niet aangehouden.

8. ALGEMENE INDRUK

Dient correct, charmant en netjes te zijn. (O.a. geen zichtbare tatoeages.)

3.4 BESTE SOETELAARSTERGROEP

Toelichting

- soetelaarsters worden per vereniging als groep beoordeeld, met dien verstande, dat ook één soetelaarster wordt beschouwd als groep.
- alleen volwassen vrouwen kunnen aan deze wedstrijd deelnemen.
Met nadruk wijst de commissie op de **historische betekenis**.
Te jeugdige marketentsters zijn in die betekenis dan ook **niet** mogelijk en kunnen daarom niet aan de betreffende beoordeling deelnemen.
- de kleding dient te harmoniëren met de uniformen van de schutterij.

Het is de juryleden niet toegestaan om attributen/zaken uit of in de handen te nemen, of om de uitmonstering, het uniform en/of kleding aan te raken.

Wel kan aan de beoordeelde(n) gevraagd worden een en ander te tonen.

Het is aan een jurylid niet toegestaan, andere of meerdere materialen, die niet zijn opgenomen in de betreffende norm, te eisen of deze in de beoordeling te betrekken.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. HOUDING

Kalm en waardig.

2. KRUIK

- aardewerk, geglazuurd
- afgesloten met kurk
- geen kunststof onderdelen
- inhoud kruik: sterke drank;
- temperatuur van de drank is géén beoordelingspunt

3. MANDJE OF KORFJE

Inhoud:

- glaasje;
- bruikbaar mes, géén gekarteld mes en/of een kunststofhandgreep;
- handdoek, afdekdoek en servet;
- brood, kaas en worst of rauwe ham;
- een snijplankje (niet verplicht).
- kruik

4. HYGIËNE

- het glaasje, het mes, de handdoek, de afdekdoek en het servet moeten schoon zijn.

5. GELDBUIDEL

- van stof of leer **onder** schort(je), geen imitatieleer;
- de inhoud mag niet gecontroleerd worden.

6. KLEDING

- juiste pasvorm;
- hoofdbedekking, kousen en schoeisel dienen schoon en goed onderhouden te zijn;
- handschoenen zijn niet verplicht.

7. HANDELINGEN

Gevraagd kan worden:

- het afsnijden van kaas, worst, ham en/of brood;
- een snijplankje is niet verplicht;
- het schenken van een glaasje drank;

Handschoenen worden hierbij niet aangehouden.

8. ALGEMENE INDRUK

Dient correct, charmant en netjes te zijn. (O.a. geen zichtbare tatoeages.)

3.5 BESTE HOSPITAALSOLDAAT

Toelichting

- alleen een volwassen man kan aan deze wedstrijd deelnemen.
Met nadruk wijst de commissie op de **historische betekenis**.
Een jeugdige hospitaalsoldaat is in die betekenis dan ook **niet** mogelijk en kan daarom niet aan de betreffende beoordeling deelnemen.
- de hospitaalsoldaat draagt het uniform van de schutterij waarvan hij deel uitmaakt;
- hygiëne is voor de hospitaalsoldaat een eerste vereiste, zowel wat zijn persoon, uniform als tas met inhoud betreft.
- de plaats van de hospitaalsoldaat is achter het laatste rot van de schutterij, aan de zijde van het defilé.

Het is de juryleden niet toegestaan om attributen/zaken uit of in de handen te nemen, of om de uitmonstering, het uniform en/of kleding aan te raken.

Wel kan aan de beoordeelde(n) gevraagd worden een en ander te tonen.

Het is aan een jurylid niet toegestaan, andere of meerdere materialen, die niet zijn opgenomen in de betreffende norm, te eisen of deze in de beoordeling te betrekken.

BEOORDELINGSPUNTEN

1. UNIFORM

- pasvorm en onderhoud;
- aanduiding herkenbaarheid als hospitaalsoldaat.

2. TAS MET INHOUD

Historisch verantwoord:

- linnen verband;
- ruwe watten;
- schaar;
- mes;
- scalpel;
- naalden;
- kruiden;
- zalfjes;
- flesje jenever of cognac.

Of:

Moderne opvatting:

- snelverband;
- jodium;
- schaar;
- pincet;
- veiligheidsspelden;
- verbandbevestigings;
- mitella;
- drukverband.

De tas met inhoud mag tijdens de beoordeling op hygiënische staat en praktische bruikbaarheid gecontroleerd worden.

4.1
REGLEMENT voor MARSWEDSTRIJDEN MUZIEKKORPS

Artikel 1

In dit reglement wordt verstaan onder:

Muziekkorpsen:

- trommelkorpsen;
- klaroen-, jachthoorn en trompetterkorpsen;
- fluit- en tamboerkorpsen, pijperkorpsen;
- drumfanfares;
- pipebands.

OLS:

Oud-Limburgse Schuttersfederatie.

Kunstfaktor:

De samenwerkende Nederlandse Muziekkorpsen.

Vlamo:

Vlaamse Amateur Muziekorganisatie (vzw).

Artikel 2

De Marswedstrijden voor muziekkorpsen worden georganiseerd door de Oud-Limburgse Schuttersfederatie.

Artikel 3

1. Aan het wedstrijdonderdeel “Marswedstrijden muziekkorpsen” kan enkel en alleen worden deelgenomen door muziekkorpsen van verenigingen die aangesloten zijn bij een van de schuttersbonden van de OLS.
2. Per vereniging kan slechts één muziekkorps deelnemen aan het wedstrijdonderdeel “Marswedstrijden muziekkorpsen”.
3. De leden van de muziekkorpsen moeten lid zijn van de deelnemende vereniging en in het bezit zijn van een geldig federatiebewijs.

Artikel 4

1. De muziekkorpsen kunnen uittreden in:
 - 1ste divisie;
 - 2de divisie;
 - 3de divisie;
 - 4de divisie;
 - jeugddivisie (t/m 15 jaar).
2. De navolgende secties worden onderscheiden:

Sectie A:

1. Tamboerkorpsen;
2. Ongestemde slagwerkensembles en ongestemde slagwerkensembles met gestemd slagwerk;
3. Lyrakorpsen;
4. Melodische slagwerkensembles.

Sectie B:

1. Tamboerkorpsen met signaalinstrumenten zonder ventielen:
Signaalinstrumenten in Bes, Es zonder jachthoorns en Es met jachthoorns.
Uitbreiding met chromatische koperen blaasinstrumenten is toegestaan, mits de notaties (zoals in de uit te voeren partituren aangegeven) strikt worden opgevolgd.
2. Tamboerkorpsen met signaalinstrumenten met een ventiel:
Signaalinstrumenten in Es / Des en G / D.
Uitbreiding met chromatische koperen blaasinstrumenten is toegestaan, mits de notaties (zoals in de uit te voeren partituren aangegeven) strikt worden opgevolgd.
3. Drumfanfares.

Sectie C:

5. Pijperkorpsen;
6. Piccolokorpsen.

NB1: In deze wordt gevolgd de divisie-indeling van het Repertorium Kunstfactor!

NB 2: Divisie-indeling repertorium Vlamo (Superieure afdeling, afdeling Ere en Uitmuntendheid, 1ste en 2de afdeling, 3de afdeling.) dient “omgerekend” te worden naar divisie-indeling Kunstfactor!

Artikel 5

1. De muziekkorpsen dienen uit te komen in dezelfde divisie als waarin zij uitkomen bij wedstrijden van de landelijke muziekorganisaties en/of schuttersbonden welke aangesloten zijn bij de OLS.
2. De moeilijkheidsgraad van het uit te voeren muziekwerk dient in overeenstemming te zijn met de divisie waarin het muziekkorps ter beoordeling aantreedt.
3. Het gestelde in voorgaand artikel 5 lid 2 betekent concreet dat ook muziekwerken uitgevoerd mogen worden die geassocieerd zijn voor hogere divisies dan de divisie waarin het muziekkorps ter beoordeling aantreedt.

Artikel 6

a. Jeugddivisie:

1. In deze divisie kunnen muziekkorpsen ter beoordeling aantreden waarvan de leden niet ouder zijn dan de leeftijd van 15 jaar, met uitzondering van het lid dat belast is met de leiding van het muziekkorps en de leden die, gelet op de leeftijdsgrens van 15 jaar, naar maat en gewicht een onevenredig groot of zwaar instrument moeten bespelen (bijvoorbeeld grote trom, bas en/of tuba).
2. Voor het optreden in de jeugddivisie bestaan geen verplichtingen betreffende de moeilijkheidsgraad van het uit te voeren muziekwerk.

b. Overige divisies:

1. Muziekkorpsen dienen voor het uit te voeren muziekwerk een keuze te maken uit de van kracht zijnde repertoria van Kunstfactor of Vlamo.
2. Muziekwerken welke **niet zijn opgenomen** in de van kracht zijnde repertoria Kunstfactor of Vlamo, mogen slechts uitgevoerd worden indien door Kunstfactor of Vlamo de moeilijkheidsgraad en de divisie van het muziekwerk is goedgekeurd en vastgesteld.
3. De schriftelijke goedkeuring van Kunstfactor of Vlamo dient bij inschrijving voor de muziekwedstrijden van een OLS-feest altijd aangeleverd te worden.

Artikel 7

1. De deelnemende muziekkorpsen dienen één marcherend muziekwerk uit te voeren.
2. Het uit te voeren muziekwerk mag slechts éénmaal per drie jaren door het betreffende muziekkorps tijdens het wedstrijdonderdeel "marswedstrijden muziekkorpsen" van een OLS-feest worden of zijn uitgevoerd.

Artikel 8

Het optreden bestaat uit:

- De opmars (zonder muziek);
- Uitvoering marcherend muziekwerk;
- De afmars (zonder muziek en zonder defilé).

Uitvoering marcherend muziekwerk bevat de navolgende activiteiten:

- De presentatie van het muziekkorps aan de jury en het publiek, bij welke presentatie de tambour-maître voor het optredende muziekkorps staat en **het geheel in de houding** in marsformatie staat opgesteld.
- Het controleren van de rotten en de gelederen tijdens het "**naar rechts richten**" dient achterwege te blijven.
- Het **aanmelden** van het muziekkorps door de tambour-maître bij de jury.
- **Het afmelden van het muziekkorps door de tambour-maître dient niet te geschieden.**
- Het marcherend uitvoeren van het muziekwerk, op het einde waarvan halt dient gehouden te worden op de laatste kwart.
- Tijdens het marcheren, dient tenminste **tweemaal een richtingsverandering van 90° naar LINKS** en **tweemaal een richtingsverandering van 90° naar RECHTS** uitgevoerd te worden.
- Het in- en uitslaan van zestien maten is toegestaan.
- Het is toegestaan om, de als zodanig in de compositie aangegeven intro(ductie), met een maximum van 8 maten, stilstaand in de houding uit te voeren.
- **Het markeren van de pas** voorafgaand aan **het halt houden tijdens de uitvoering van het concourswerk is niet toegestaan.** Het halt houden dient te geschieden **vanuit de gewone pas.**
- Het halt houden tijdens de opmars (zonder muziek) en het afmarcheren (zonder muziek), mag desgewenst vooraf gegaan worden **door markeert de pas.**

Artikel 9

1. De jury bestaat uit twee terzake kundige personen, welke aangewezen worden door de jurycommissie OLS.
2. Geen der juryleden mag een muziekkorps beoordelen waaraan ze twee maanden voorafgaand aan de muziekwedstrijd OLS-feest instructie of leiding hebben gegeven, danwel nog steeds instructie of leiding geven.

Artikel 10

De jury beoordeelt de marswedstrijd op de volgende rubrieken / onderdelen:

1. Technische uitvoering:
Klankverhouding, klankgehalte, techniek, articulatie, samenspel en ritmiek, zuiverheid (voor zover van toepassing).
2. Artistieke uitvoering:
Muzikale uitvoering en interpretatie, frasering, dynamiek, nuancering en tempo.
3. Marsvaardigheid:
Houding en paslengte, zij- en voorwaartse richtingen, onderlinge afstanden, uitvoering van verplichte exercitieverrichtingen, presentatie, discipline en algehele verzorging.

De toekenning van punten geschiedt in hele punten uit de reeks 1 – 100.

Artikel 11

Het opgetreden muziekkorps ontvangt van elk der beoordelende juryleden een kritisch en gemotiveerd opgemaakt juryrapport betreffende het optreden.

Artikel 12

1. Bij een gelijk puntentotaal behaald door de muziekkorpsen (per divisie), is het hoogst behaalde cijfer van een jurylid doorslaggevend in de rubriekvolgorde 1,2 enz. t/m 10.
2. Indien na toepassing van het gestelde in lid 1 alsnog een gelijk puntentotaal blijft bestaan, volgt loting m.b.v. computersysteem.
3. Bij een gelijk puntentotaal behaald door tambour-maîtres (per divisie), is het hoogst behaalde cijfer van een jurylid doorslaggevend in de rubriekvolgorde 1,2 en 3.
4. Indien na toepassing van het gestelde in lid 3 alsnog een gelijk puntentotaal blijft bestaan, volgt loting m.b.v. een computersysteem.

Artikel 13

De tambour-maître wordt beoordeeld op basis van de volgende beoordelingsrubrieken:

1. Stoktekens en/of mondcommando's en leidinggeven.
2. Stokvaardigheid, looptechniek en stijl.
3. Exercitie en presentatie.

De toekenning per rubriek geschiedt in hele punten uit de reeks;

1. 1 – 40;
2. 1 – 30;
3. 1 – 30;

Artikel 14

1. Aan de hand van het behaalde gemiddelde puntentotaal per beoordelingsrubriek kunnen de volgende prijzen worden toegekend:
 - bij minimaal 90 punten eerste prijs **met lof der jury**;
 - bij minimaal 80 punten eerste prijs;
 - bij minimaal 70 punten tweede prijs;
 - bij minimaal 60 punten derde prijs;
 - bij minder dan 60 punten geen prijs.
2. Aan de deelnemende muziekkorpsen wordt een diploma uitgereikt.
3. Tijdens het wedstrijdonderdeel “Marswedstrijden muziekkorpsen OLS-feest” **kan géén promotie behaald worden.**

Artikel 15

1. Tijdig voor het optreden op de wedstrijddag dient men t.b.v. de jury twee originele partituren van het uit te voeren muziekwerk in te leveren bij het wedstrijdsecretariaat jurycommissie.
2. Kopieën van uitgegeven muziekwerken worden niet geaccepteerd i.v.m. het gestelde in het muziekauteursrecht – BUMA en SABAM

Artikel 16

Aftrek punten van behaald puntentotaal vindt plaats:

1. Indien door **het muziekkorps markeert de pas** wordt uitgevoerd voorafgaand aan het halt houden tijdens de uitvoering van het marcherende concourswerk, vindt aftrek plaats **van twintig punten per jurylid** op de door **de tambour-maître behaalde totaalscore**.
2. Indien **kopieën van partituren** van uitgegeven muziekwerken t.b.v. de jury wordt ingeleverd, vindt aftrek plaats **van honderd punten per jurylid** op de door **het muziekkorps behaalde totaalscore**.
3. Indien de tambour-maître tijdens het naar rechts richten de rotten en / of de gelederen controleert, vindt aftrek plaats **van tien punten per jurylid** op de door **de tambour-maître behaalde totaalscore**.
4. Indien er geen partituren worden ingeleverd, zal de jury een juryrapport **met opmerkingen doch zonder cijfers opgemaakt worden**. (deelname buiten mededinging!)

Artikel 17

1. Inschrijving deelname aan wedstrijdonderdeel “Marswedstrijden muziekkorpsen OLS-feest” dient gelijktijdig te geschieden met de inschrijving van de vereniging voor deelname aan het OLS-feest.
2. Tevens dient dan het vastgestelde inschrijfgeld voldaan te worden.
3. Onvolledige en onjuiste inschrijvingen worden niet geaccepteerd

Artikel 18

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarbij meerdere interpretaties van enig artikel gegeven kunnen worden, bij geschillen of anderszins, beslist het bestuur OLS gehoord en na overleg met de jurycommissie.

REGLEMENT voor wedstrijden SOLISTEN MUZIEKKORPS**Artikel 1**

In dit reglement wordt verstaan onder **Solisten Muziekkorpsen** solisten van:

- trommelkorpsen;
- klaroen-, jachthoorn en trompetterkorpsen;
- fluit- en tamboerkorpsen, pijperkorpsen;
- drumfanfares;
- pipebands.

OLS:

Oud-Limburgse Schuttersfederatie.

Kunstfactor:

De samenwerkende Nederlandse muziekkorpsen.

Vlamo:

Vlaamse Amateur Muziekorganisatie (vzw).

Artikel 2

De wedstrijden voor solisten muziekkorpsen worden georganiseerd door de Oud-Limburgse Schuttersfederatie.

Artikel 3

1. Aan het wedstrijdonderdeel “Solisten muziekkorpsen” kan enkel en alleen worden deelgenomen door solisten van verenigingen die aangesloten zijn bij een van de schuttersbonden van de OLS.
2. De solisten moeten lid zijn van de deelnemende vereniging en in het bezit zijn van een geldig federatiebewijs.
3. Instructeurs mogen niet deelnemen aan het wedstrijdonderdeel “Solisten muziekkorpsen”.

Artikel 4

De solisten muziekkorpsen kunnen uittreden in:

- 1ste divisie;
- 2de divisie;
- 3de divisie;
- 4de divisie;
- 5de divisie
- jeugddivisie (t/m 12 jaar).

NB 1: In deze wordt gevolgd de divisie-indeling van het repertorium Kunstfactor!

NB 2: Divisie-indeling repertorium Vlamo (Superieure afdeling, afdeling

Ere en Uitmuntendheid, 1ste en 2de afdeling, 3de afdeling.) dient “omgerekend” te worden naar divisie-indeling Kunstfactor

Artikel 5

1. De solisten dienen uit te komen in dezelfde divisie als waarin zij uitkomen bij wedstrijden van de landelijke muziekorganisaties en/of schuttersbonden welke aangesloten zijn bij de OLS.
2. De moeilijkheidsgraad van het uit te voeren muziekwerk dient in overeenstemming te zijn met de divisie waarin de solist ter beoordeling aantreedt.
3. Het gestelde in voorgaand artikel 5 lid 2 betekent concreet dat ook muziekwerken uitgevoerd mogen worden die geclassificeerd zijn voor hogere divisies dan de divisie waarin de solist ter beoordeling aantreedt.

Artikel 6

a. Jeugddivisie:

1. In deze divisie mogen solisten ter beoordeling aantreden die niet ouder zijn dan de leeftijd van 12 jaar.
2. Voor het optreden in de jeugddivisie bestaan geen verplichtingen betreffende de moeilijkheidsgraad van het uit te voeren muziekwerk. **Solisten jeugddivisie mogen vrije muziekwerken uitvoeren.** Zoals o.a. niet uitgegeven of met de hand geschreven muziekwerken.
3. Voert men een muziekwerk uit wat is opgenomen in de repertoria van Kunstfactor en/of Vlamo, dan dient de originele partituur overlegd te worden.

b. Overige divisies:

1. Solisten dienen voor het uit te voeren muziekwerk een keuze te maken uit de van kracht zijnde repertoria van Kunstfactor of Vlamo.
2. Muziekwerken welke **niet zijn opgenomen** in de van kracht zijnde repertoria Kunstfactor of Vlamo, mogen slechts uitgevoerd worden indien door Kunstfactor of Vlamo de moeilijkheidsgraad en de divisie van het muziekwerk is goedgekeurd en vastgesteld.
3. De schriftelijke goedkeuring van Kunstfactor of Vlamo dient bij inschrijving voor de muziekwedstrijden OLS-feest altijd aangeleverd te worden.

Artikel 7

1. De jury bestaat uit één terzake kundige persoon, welke aangewezen wordt door de jurycommissie OLS.
2. Het jurylid mag geen solist beoordelen waaraan hij/zij twee maanden voorafgaand aan de muziekwedstrijd OLS-feest instructie heeft gegeven danwel nog steeds instructie geeft.

Artikel 8

De opgetreden solist muziekkorps ontvangt van het beoordelende jurylid een kritisch en gemotiveerd opgemaakt juryrapport betreffende het optreden.

Artikel 9

De jury beoordeelt de solistenwedstrijd op de volgende rubrieken / onderdelen:

1. Technische uitvoering:
Klankverhouding, klankgehalte, techniek, articulatie, samenspel en ritmiek, zuiverheid (voor zover van toepassing).
2. Artistieke uitvoering:
Muzikale uitvoering en interpretatie, frasering, dynamiek, nuancering en tempo.
3. Presentatie:
Houding, verzorging tenue en instrument, exercitie (voor zover noodzakelijk).

De toekenning van punten geschiedt in hele punten uit de reeks 1 – 100.

Artikel 10

1. Aan de hand van het behaalde gemiddelde puntentotaal per beoordelingsrubriek kunnen de volgende prijzen worden toegekend:

- bij minimaal 90 punten	eerste prijs met lof der jury ;
- bij minimaal 80 punten	eerste prijs;
- bij minimaal 70 punten	tweede prijs;
- bij minimaal 60 punten	derde prijs;
- bij minder dan 60 punten	geen prijs.
2. Aan de deelnemende solisten muziekkorpsen wordt een diploma uitgereikt.
3. Tijdens het wedstrijdonderdeel “Solisten muziekkorpsen OLS-feest” **kan géén promotie behaald worden.**

Artikel 11

1. Bij een gelijk puntentotaal behaald door de solist (per divisie), is het hoogst behaalde cijfer doorslaggevend in de rubriekvolgorde 1,2 enz. t/m 10.
2. Indien na toepassing van het gestelde in voorgaand lid 1 alsnog een gelijk puntentotaal blijft bestaan, volgt loting m.b.v. computersysteem.

Artikel 12

1. Tijdig voor het optreden op de wedstrijddag dient men t.b.v. de jury twee originele partituren van het uit te voeren muziekwerk in te leveren bij het wedstrijdsecretariaat jurycommissie.
(Zie in deze ook het gestelde in artikel 6 onder a lid 2 en lid 3!)
2. Kopieën van uitgegeven muziekwerken worden niet geaccepteerd i.v.m. het gestelde in het muzikauteursrecht – BUMA.

Artikel 13

Aftrek punten van behaald puntentotaal vindt plaats:

1. Indien **een kopie van partituren** van uitgegeven muziekwerken t.b.v. de jury wordt ingeleverd, vindt aftrek plaats **van honderd punten** op de door **de solist muziekkorps behaalde totaalscore**.
2. Indien er geen partituur wordt ingeleverd, zal door het jurylid een juryrapport **met opmerkingen doch zonder cijfers opgemaakt worden**. (deelname buiten mededinging!)

Artikel 14

1. Inschrijving deelname aan wedstrijdonderdeel “Solisten muziekkorpsen” dient gelijktijdig te geschieden met de inschrijving van de vereniging voor deelname aan het OLS-feest.
2. Tevens dient dan het vastgestelde inschrijfgeld voldaan te worden.
3. Onvolledige en onjuiste inschrijvingen worden niet geaccepteerd.

Artikel 15

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarbij meerdere interpretaties van enig artikel gegeven kunnen worden, bij geschillen of anderszins, beslist het bestuur OLS gehoord en na overleg met de jurycommissie

5.1 VENDELEISEN

Toelichting

Het verdient aanbeveling, kleurige en versierde vendels te gebruiken c.q. aan te schaffen en daarbij rekening te houden met kleuren van schutterij, patroonheilige, symboliek, emblemen enzovoort.

Vendel bij senioren

- de genoemde maten zijn minimaal, exclusief de stokzoom;
- al naar gelang de stof varieert het gewicht;
- met lichtere stoffen dient men voorzichtig te zijn;
- een groot vendel bevordert het **gedragen zwaaien**, dat daardoor dan niet te snel kan gebeuren.

De stok

- deze moet van hout zijn, bijvoorbeeld essen, eiken, limba of grenen;
- de stok moet zo lang zijn, dat bij loodrechte stand het diagonaal afhangend vendel de grond niet raakt;
- de stok moet uit één stuk zijn en in dikte tapsgewijze naar boven iets aflopen.

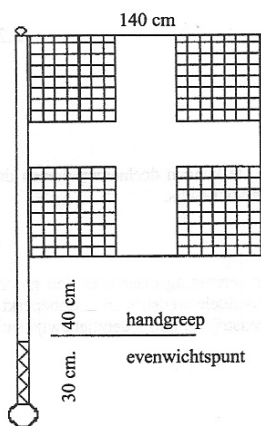
Vendel bij jeugd

- de genoemde maten zijn minimaal, exclusief de stokzoom;
- al naar gelang de stof varieert het gewicht.

De stok

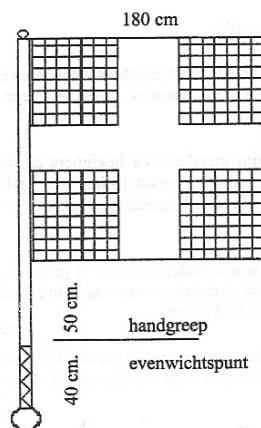
- deze moet van hout zijn, bijvoorbeeld essen, eiken, limba of grenen;
- de stik moet zo lang zijn, dat bij loodrechte stand het diagonaal afhangend vendel de grond niet raakt;
- de stok moet uit één stuk zijn en in dikte tapsgewijs naar boven iets aflopen.

Afmetingen en gewicht

Jeugd t/m 15 jaar

vendel	140 x 140 cm.
zoom	5 cm.
stoklengte	210 cm.
stokdiameter	2,4 cm.
knopdiameter	6,5 cm.
buisdiameter	2,5 cm.
gewicht knop	± 2000 gram
gewicht vendel	± 200 gram
gewicht stok	± 300 gram

Senioren vanaf 16 jaar

vendel	180 x 180 cm.
zoom	5 cm.
stoklengte	270 cm.
stokdiameter	2,9 cm.
knopdiameter	8 cm.
buisdiameter	3 cm.
gewicht knop	± 3000 gram
gewicht vendel	± 300-400 gram
gewicht stok	± 500 gram

5.2 VENDELEN

Legitimatie

Om aan de vendelwedstrijden op het O.L.S. te kunnen deelnemen dienen de vendeliers in bezit te zijn van een geldig federatiebewijs.

Deelname wedstrijden:

- aan de wedstrijd **groepsvendelen** kan per vereniging maar door één groep worden deelgenomen;
- deelname aan de **individuele** wedstrijden is onbeperkt;
- de vendeliers dienen bij deelname aan de wedstrijden hun federatiebewijs aan de jury te tonen.

DE INDELING VAN DE VENDELIERS:

1. INDIVIDUEEL VENDELEN

De vendeliers zijn ingedeeld in vijf klassen namelijk:

Jeugdklasse, waarin zijn ingedeeld alle vendeliers beneden 16 jaar;

- bij wedstrijdvendelen mag uitsluitend klassiek gevendeld worden;
- de vendeltijd bedraagt vier minuten.

C-klasse, waarin worden of zijn ingedeeld de beginners en de nog niet gepromoveerden;

- als minimumleeftijd geldt 16 jaar;
- bij wedstrijdvendelen mag in de **C-klasse** uitsluitend klassiek gevendeld worden;
- de vendeltijd bedraagt vijf minuten.

B-klasse, waarin de vendelier wordt ingedeeld na promotie uit de **C-klasse**;

- de vendeltijd bedraagt zes minuten waarvan drie minuten klassiek en drie minuten acrobatiek gevendeld wordt.

A-klasse, waarin de vendelier wordt ingedeeld na promotie uit de **B-klasse**;

- de vendeltijd bedraagt acht minuten, waarvan vier minuten klassiek en vier minuten acrobatiek vendelen.

Vaandelklasse, een vendelier uit de **B- of A-klasse**, kan bij het bereiken van de 35-jarige leeftijd op eigen verzoek ingedeeld worden in de **Vaandelklasse**;

- bij het bereiken van de 40-jarige leeftijd wordt hij automatisch ingedeeld in de **Vaandelklasse**;
- de vendeltijd bedraagt acht minuten;
- de vendelier is vrij, klassiek, acrobatiek of beide te vendelen.

2. GROEPSVENDELEN

- een vendelgroep dient tenminste uit vier vendeliers te bestaan;
- er wordt geen indeling gemaakt naar klasse/prestatie;
- groepen zijn geheel vrij een eigen programma te vendelen;
- de vendeltijd bedraagt 10 minuten;
- de vendeltijd voor jeugdgroepen bedraagt plusminus vijf minuten;
- het uit te voeren programma dient uitsluitend klassiek te zijn.

3. PROMOTIE/DEGRADATIE

Promotiekans is er maar eenmaal per jaar mogelijk, namelijk voor alle vendeliers op het O.L.S.;

- voor promotie van **C** naar **B** moet men een gemiddelde van **acht** behalen, dus minimum 40 van de 50 te behalen punten;
- voor promotie van **B** naar **A** moet men een gemiddelde van **acht** behalen, dus minimum 56 van de 70 te behalen punten;
- voor promotie gaat in, **nadat** het gehele seizoen is afgelopen en **voordat** het volgende seizoen begint;
- degradatie wordt niet toegepast.

4. BEOORDELING

Groepsvondelen:

Dit geschiedt in de volgende rubrieken:

- algemene indruk;
- stand;
- reinheid;
- ritme;
- systematiek;
- groepsverband;
- maximaal te behalen punten per jurylid: 60.

Vaandelklasse:

Dit geschiedt in de volgende rubrieken:

- algemene indruk;
- stand;
- reinheid;
- ritme;
- systematiek;
- klassiek;
- acrobatiek;
- maximaal te behalen punten per jurylid: 70.

A-klasse:

- als vaandelklasse.

B-klasse:

- als vaandelklasse.

C-klasse:

Dit geschiedt onder de volgende rubrieken:

- algemene indruk;
- stand;
- reinheid;
- ritme;
- systematiek;
- maximaal te behalen punten per jurylid: 50.

Jeugdklasse als C-klasse.

5.3 VERKLARINGEN RUBRIEKEN

1. ALGEMENE INDRUK

Betreft:

- opkomst;
- aanmelden;
- groet;
- oprollen;
- afmelden;
- afmarcheren.

Beoordeling:

- de algemene indruk die men krijgt omtrent de vendelier, wat betreft het opkomst en afmarcheren, het aan- en afmelden bij de jury, het groeten met het vendel en het oprollen van het vendel;
- dit alles moet verzorgd worden uitgevoerd;
- slordigheid en onverschilligheid geven puntenverlies;
- de opkomst en afmarcheren dient volledig geüniformeerd te geschieden;
- voor aanmelding en vóór afmelding weer opzetten;
- bij individueel vendelen is het toegestaan zonder uniformjas aan te treden.

2. STAND

Lichaamshouding

Beoordeling:

De stand van de vendelier wordt hierbij bezien.

Dit houdt in:

- de goede stand van voeten;
- kleine spreidstand;
- rechte houding van het lichaam bij het klassieke vendelen;
- geen doorgezakte knieën;
- hoofd recht, dus recht vooruit ziende;
- de hand die niet aan de stok is (in ruststand) moet op de heup geplaatst zijn;
- rustig op de plaats blijven staan, dus niet wandelen;
- bij vrije en moeilijke oefeningen, ook bij acrobatiek, moet men de houding bepalen aan de hand van oefeningen;
- voor alles moet de gehele houding van de vendelier zeer rustig zijn;
- het is dus zaak dat het lichaam zo rustig mogelijk gehouden wordt;
- niet in een wringende of draaiende houding komen, dit vermoeit en maakt de uitvoering van het vendelen niet sierlijk.

3. REINHEID

Vrij van lichaam en grond

Beoordeling:

De reinheid van het vaandel.

Toegezien moet worden dat:

- het vendel de grond niet raakt, wind speelt hierbij een rol, door de eigen schuld van de vendelier, door onevenwichtige oefeningen, slordigheid of gebrek aan techniek;
- ook mag om deze reden het vaandeldoek het lichaam niet raken of strijken, of met de hand aangeraakt worden bij het opvangen;
- het grijpen van het doek bij een dubbelgeslagen vaandel t.g.v. een windruk e.d. is niet toegestaan;
- het doek moet alleen tijdens het zwaaien uit zichzelf van de stok gaan en weer geheel uitzwaaien;
- het vendel moet onbesmeurd blijven;
- het losraken of opschuiven van het vaandeldoek van of aan de stok kan tot strafpunten leiden;
- elke vendelier dient met goed materiaal op de wedstrijd te komen;
- lussen of zomen moeten zeer goed voorzien zijn;
- het laten vallen van het vaandel tijdens de individuele wedstrijd sluit de vendelier geheel uit;
- zijn punten komen te vervallen;
- laat een vendelier in de groep zijn vendel vallen, dan zal de jury bij deze rubriek, **reinheid** een **nul** invullen, ook bij de rubrieken **ritme** en **groepsverband** geeft dit puntverlies.

4. RITME

Gelijkmatig vendelen

Beoordeling:

- met ritme wordt bedoeld het regelmatig en in een gelijkmatig tempo vendelen;
- gelet dient te worden op het rustig vendelen, dat zeer tot zijn recht komt als ook de houding van de vendelier rustig is;
- men begint dus rustig en sluit het vendelen ook rustig af;
- de oefeningen moeten niet nu eens vlug, dan weer langzaam gezwaaid worden;
- het vendel moet kalm en **gedragen gezwaaid** worden;
- het juiste ritme is een allereerste vereiste, waaraan een goede vendelier moet voldoen;
- dit punt is van zeer groot belang in alle klassen, zowel voor het klassieke als het acrobatische vendelen.

5. SYSTEMATIEK

Opbouwen en afwerken van de figuren, rechts en links gelijk

Beoordeling:

- het systeem van het vendelzwaaien ligt in de opbouw van de figurenreeks en de afwerking daarvan;
- logisch zal boven het hoofd worden begonnen, om geleidelijk af te dalen tot aan de enkels en het overstappen met de benen;
- zo zal ook elke figuur zowel rechts als links worden uitgevoerd en wel tweemaal;
- het mag dus niet voorkomen dat men de volgorde door elkaar haalt, b.v. van boven het hoofd direct naar de voeten, dit is onlogisch;
- ook moeten alle figuren in de reeks goed afgewerkt worden, met een wending langs of vóór het lichaam of door direct dezelfde figuur met de andere hand te maken, of over te gaan in een volgende figuur;
- storingen in het logische van het vendelen in een serie of reeks, geven aanleiding tot puntverlies;
- voor de gevorderde vendelier, **B- of A-klasse**, zal nog meer het accent worden gelegd op het juist rechts en links gelijk maken van de figuren, vooral in het acrobatische deel;
- ook elke acrobatische oefening, hoe eenvoudig of hoe moeilijk ook, moet rechts en links worden uitgevoerd en wel tweemaal, slechts eenmaal, of rechts, of links gemaakte figuren geven aanleiding tot puntverlies.

6. GEZAMENLIJK

Gelijk zwaaien

Beoordeling:

Het groepsverband:

- de bedoeling van het groepsvendelen is niet alleen dat een aantal vendeliers eenzelfde serie oefeningen maakt, maar ook, en zelfs vooral, dat ze bij die slagen precies gelijk blijft;
- dan pas wordt het één groep: sierlijk en mooi;
- zijn een of meer vendeliers een gedeelte van een slag, of meer, voor of achter, dan geeft dit telkens aanleiding het punt voor dit onderdeel tot puntverlies;
- laat een vendelier in de groep zijn vendel vallen, dan zal de jury bij de rubriek, **reinheid** een **nul** invullen, ook bij de rubrieken **ritme** en **groepsverband** geeft dit puntverlies.

7. KLASSIEK

Prestaties voor klassiek vendelen

Beoordeling:

Het klassiek vendelen is de grondslag van het vendelen.

- iedere vendelier moet het beheersen om uit de **C-klasse** te kunnen promoveren;
- maar ook in de hogere klassen mag het niet verwaarloosd worden, integendeel, het moet tot in de perfectie uitgevoerd worden.

Niet alleen om bovenstaande reden maar ook omdat in de **B-, A- en Vaandelklasse** de vendeltijd duidelijk in tweeën is gesplitst, is het alleszins billijk dat voor dit onderdeel een apart cijfer gegeven wordt.

8. ACROBATIEK

Prestaties voor acrobatiek vendelen

Beoordeling:

Het acrobatiek vendelen.

Wil een vendelier een goed cijfer behalen voor dit onderdeel, dan moet hij hierbij voldoen aan:

- slagen naar voren brengen waar een grote lichamelijke behendigheid voor nodig is, maar hij moet dit ook goed en sierlijk doen;
- hoe moeilijker de slagen, hoe hoger het cijfer wordt dat kan worden behaald;
- het vaandel moet ongestoord blijven doordraaien;
- de acrobatiek moet niet ontaarden in verkrampde lichaamshoudingen of plofpartijen;
- alles moet soepel verlopen;
- de acrobatische figuren mogen ook zelfgemaakte figuren zijn, doch zij moeten iets specifiek m.b.t. **acrobatiek** inhouden.

JURY.

Juryleden voor de wedstrijden Vendelen O.L.S. worden aangewezen door de jurycommissie.

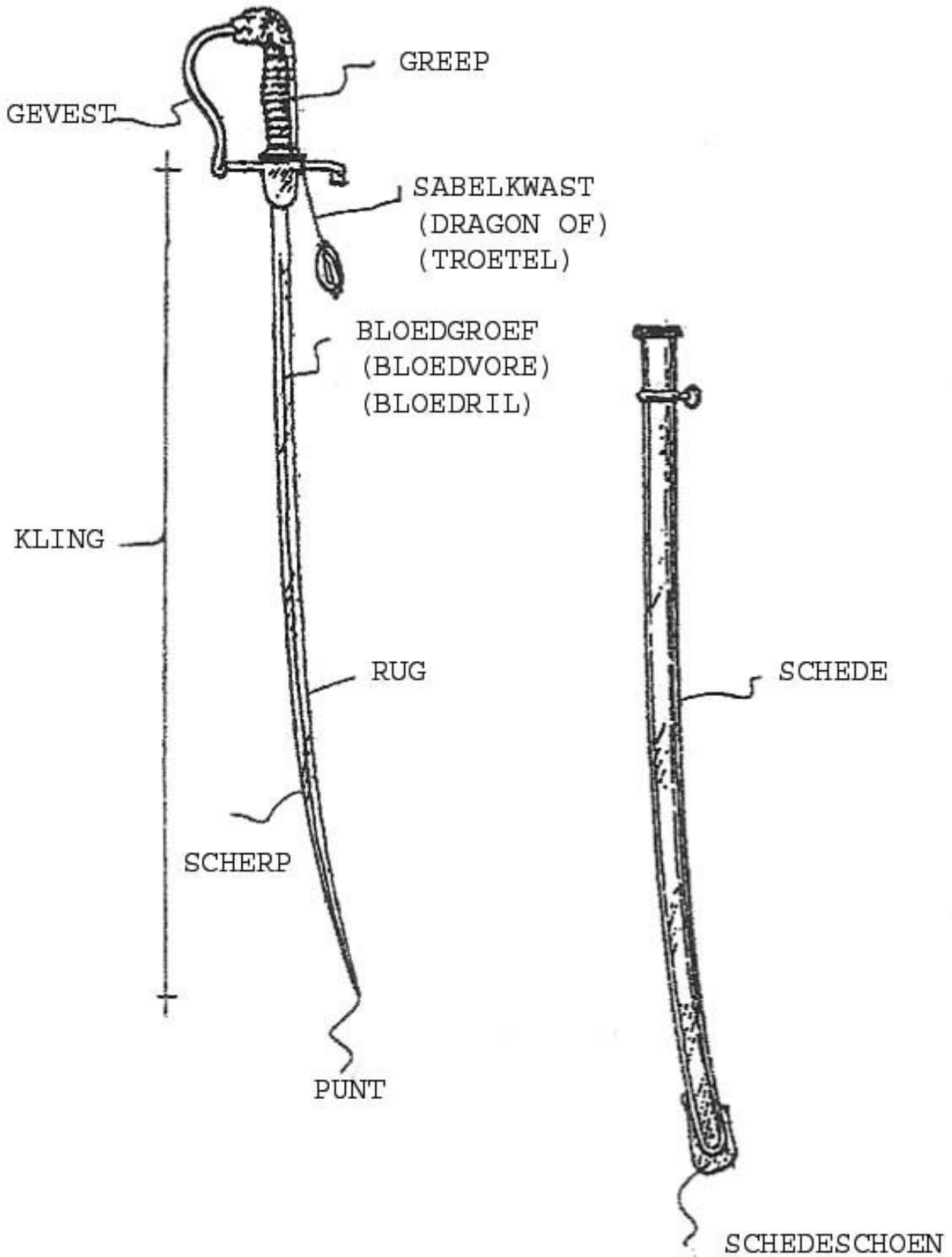
GESCHILLEN

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarbij meerdere interpretaties van enig artikel gegeven kunnen worden, bij geschillen of anderszins, beslist het bestuur van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie, eventueel in overleg met de jury.

WERKING

Dit reglement treedt in werking met ingang van 6 maart 2004.

7.1
SABELONDERDELEN

VERRICHTINGEN MET DE SABEL

HOUDING MET OPGESTOKEN SABEL TIJDENS DE MARS

GROET MET DE SABEL 1° EN 3° BEWEGING

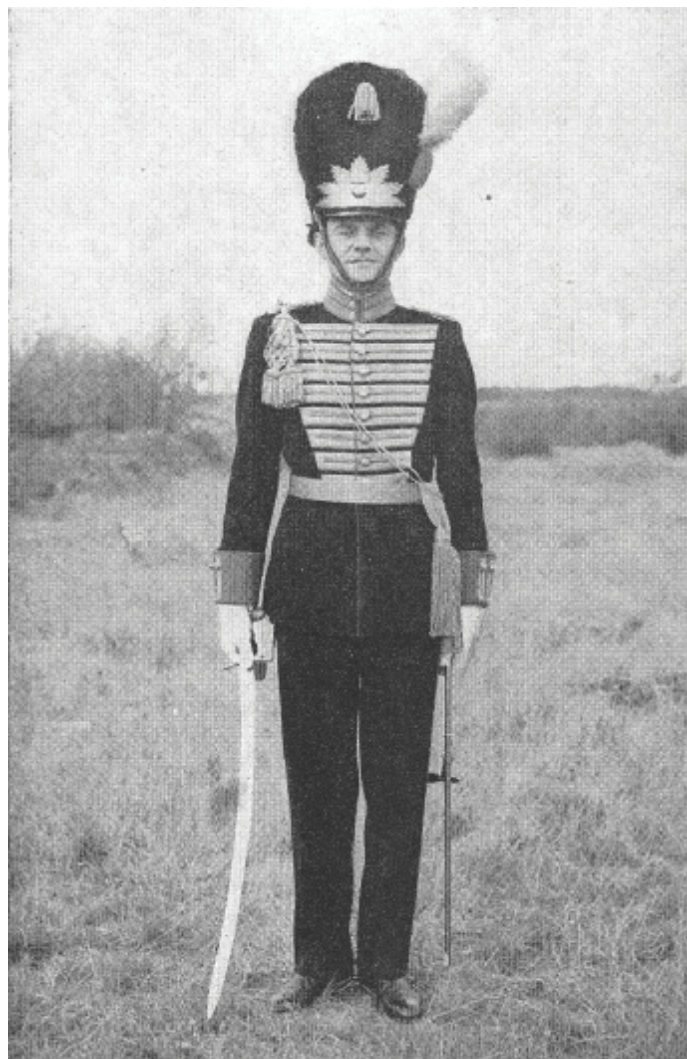

VOORAANZICHT

ZIJAAANZICHT

GROET MET DE SABEL 2° BEWEGING

DEFILÉ, STOKBEWEGINGEN TAMBOUR-MAÎTRE

ATTENTIE HOUDING

DEFILÉ 1° MANIER

DEFILÉ 2e MANIER

VOORAANZICHT

ZIJAANZICHT

AANTEKENINGEN

